

گزارش کارگروه ملی

آسیب شناسی پسا کرونا

دوره ی اول / مهر ماه ۱۳۹۹ / شماره ۱
ماهنامه ی پژوهشی، تحلیلی و اطلاع رسانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِلَهِي عَظَمَ الْبَلَاءُ وَبَرِحَ الْخَفَاءُ
وَانْكَشَفَ الْغَطَاءُ وَانْقَطَعَ الرَّجَاءُ وَضَاقَتِ الْأَرْضُ وَ
مُنِعَتِ السَّمَاءُ وَأَنْتَ الْمُسْتَعَانُ وَالْيَكُ الْمُسْتَكِي وَ
عَلَيْكَ الْمَعْوَلُ فِي الشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ اللَّهُمَّ
صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ أُولَى الْأَمْرِ
الَّذِينَ فَرَضْتَ عَلَيْنَا طَاعَتَهُمْ وَعَرَفْتَنَا
بِذَلِكَ مَنْزِلَتِهِمْ فَفَرِّجْ عَنَّا بِحَقِّهِمْ فَرَجًا عَاجِلًا قَرِيبًا
كَلِّحِ الْبَصَرَ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا عَلِيُّ
يَا مُحَمَّدُ اكْفِيَانِي فَإِنَّكُمَا كَافِيَانِي وَانْصُرَانِي
فَإِنَّكُمَا نَاصِرَانِي يَا مَوْلَانَا يَا صَاحِبِ الزَّمَانِ
الْعَوْثُ الْعَوْثُ الْعَوْثُ أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي
أَدْرِكْنِي السَّاعَةَ السَّاعَةَ السَّاعَةَ الْعَجَلُ الْعَجَلُ الْعَجَلُ
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

گزارش کارگروه منی

آسیب‌شناسی پسا کرونا

دوره‌ی اول / مهر ماه ۱۳۹۹ / شماره ۱
ماه‌نامه‌ی پژوهشی، تحلیلی و اطلاع‌رسانی

المصطفى علمي مدوالمجاهدين
وآلهٔ الطاهين

انتشارات دانشگاه
علامه طباطبائی

دانشگاه علامه طباطبائی

مدیرمسئول: دکتر کامران شیوندی
سردبیر: فضل‌الله حسنونند
ویراستاران: حوریه باقری،
سیدعلی موسوی
طراح گرافیک: سیدعلی موسوی

نشانی دفتر مجله: تهران، بلوار دهکده
المپیک، تقاطع بزرگراه شهید همت،
پردیس دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده
علوم ارتباطات، طبقه همکف، دفتر
کارگروه ملی آسیب‌شناسی پسا کرونا

رایانامه:

pasacorona1399@gmail.com

- سخن اول: دکتر کامران شیوندی ۲
- یادداشت سردبیر: فضل‌الله حسنونند ۳
- مقدمه و بیان مسئله: فضل‌الله حسنونند ۴
- گزارش مراسم رونمایی از کارگروه: سیدعلی موسوی ۷
- چارت کارگروه ۱۱
- اهداف و زمینه‌های فعالیت کارگروه ۱۲
- تهدیدهای دوران کرونا و پسا کرونا ۱۳
- فرصت‌های ایجاد شده در حوزه‌های گوناگون ۱۴
- نمونه‌هایی از تولیدات کارگروه ۱۵
- گزارش جلسه اول کارگروه: فضل‌الله حسنونند ۱۶
- گزارش جلسه دوم کارگروه: فضل‌الله حسنونند ۱۶
- گزارش جلسه سوم کارگروه: فضل‌الله حسنونند ۱۷
- گزارش جلسه چهارم کارگروه: فضل‌الله حسنونند ۱۷
- گزارش جلسه پنجم کارگروه: حوریه باقری ۱۷
- گزارش جلسه ششم کارگروه: حوریه باقری ۱۸
- گزارش جلسه هفتم کارگروه: حوریه باقری ۱۹
- گزارش جلسه هشتم کارگروه: حوریه باقری ۲۰
- گزارش جلسه نهم کارگروه: حوریه باقری ۲۱
- گزارش جلسه دهم کارگروه: زهرا نفر و زهرا قلمی ۲۲
- گزارش جلسه یازدهم کارگروه: حوریه باقری ۲۲
- گزارش جلسه دوازدهم کارگروه: حوریه باقری ۲۲
- گزارش جلسه سیزدهم کارگروه: حوریه باقری ۲۳
- گزارش جلسه چهاردهم کارگروه: حوریه باقری ۲۴

قابل توجه نویسندگان و مترجمان محترم:

● مقاله‌هایی که برای درج در مجله می‌فرستید، باید با اهداف و رویکردهای آموزشی، فرهنگی و تربیتی این مجله مرتبط باشند و قبلاً در جای دیگری چاپ نشده باشند. ● حجم مطالب ارسالی حداکثر ۱۰۰۰ کلمه باشد. ● نثر مقاله روان باشد و از نظر دستور زبان فارسی درست باشد و در انتخاب واژه‌های علمی و فنی دقت لازم مبذول شود. ● مجله در رد، قبول، ویرایش و تلخیص مقالات مختار است.

سخن اول

امام علی علیه السلام می‌فرمایند: «خَيْرُ الْعِلْمِ مَنْفَعٌ»^۱؛ بهترین علم آن است که (در زندگی) به کار آید. علم برای این آموخته می‌شود که مورد استفاده بشر قرار گرفته و باعث بهبود زندگی مردم شود؛ اما چندصباحی است در کشور ما **بین دانشگاه و میدان عمل فاصله افتاده است** و مدرک‌گرایی باعث شده است تا از هدف اصلی علم دور شویم. ما با تشکیل کارگروه مسئله محور آسیب‌شناسی پسا کرونا برآنیم که به کمک علم از مسئله بزرگی که جهان و مخصوصاً کشورمان را درگیر کرده است، عبور کنیم؛ آستین بالا زده و همت و علم خود را به میدان عمل آورده و این مشکل را حل کنیم. این رویکرد پس از این نیز می‌تواند الگوی مناسبی برای پیوند علم و عمل شود؛ لذا راه دشواری در پیش است و در این راه نیاز به توجه و همراهی دولتمردان و مسئولین داریم تا بتوانیم با الگوی علمی مناسب که به کمک اساتید بسیجی کشور **بومی** شده است، گره از مشکلات باز کنیم. با توجه به اینکه برای پاندمی کرونا راهکارهای پیشگیری و درمان ارائه شده است اما چیزی که مغفول مانده و جای توجه و تمرکز دارد، آسیب‌های روانی، اجتماعی و فرهنگی ناشی از شرایط بوجود آمده می‌باشد؛ اینجاست که کارگروه ملی آسیب‌شناسی پسا کرونا با تکیه بر دانش و تعهد اساتید بسیجی کشور، می‌تواند راهکارهایی برای کاهش آثار زیان بار این ویروس منحوس ارائه دهد. کارگروه راه‌کارهای خود را در قالب تعریف طرح‌های کشوری، تولید محتوای الکترونیکی، تالیف و ترجمه کتاب ارائه می‌دهد. در این مسیر از تحقیقاتی که اعضای کارگروه انجام داده‌اند و همچنین نشست‌های برگزار شده کمک گرفته می‌شود. امید است پس از این سختی که طبیعت بر ما تحمیل کرد، لذت آسانی بر کام همه مردم کشور ما چشیده شود.

«سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا»^۲

۱- غرر الحکم و درر الکلم، ص ۲۵۴

۲- قرآن کریم، آیه ۷ سوره طلاق

۱۳۹۹
شماره ۱۶

گزارش کارگروه ملی آسیب‌شناسی پسا کرونا

۲

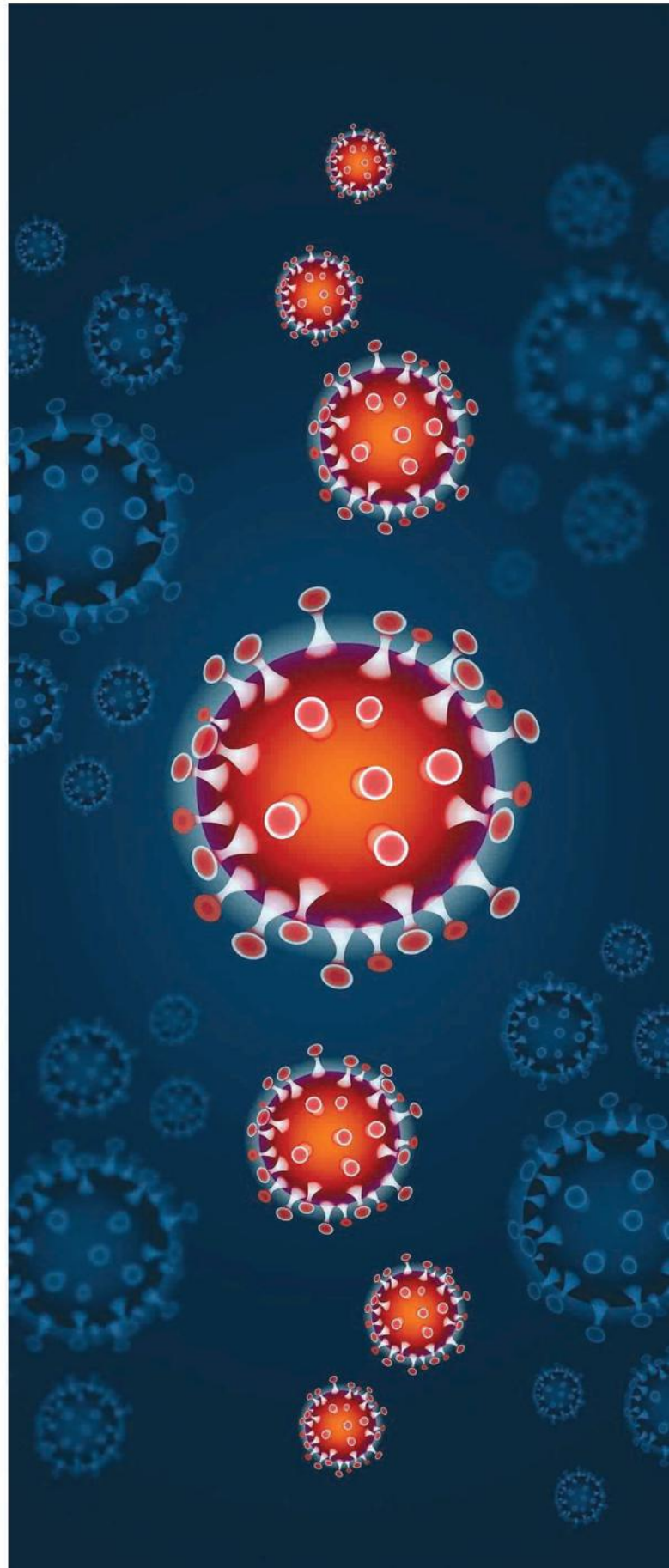
یادداشت سردبیر

دانش، پژوهش، تکنولوژی و عناصری این چنین؛ ابزارهایی بودند که بشر امروز را چنان نسبت به خود معتمد ساخته بود که گمان نمی‌کرد در اندک زمانی به سبب هجوم عاملی ناشناخته به نام **کروناویروس** با بحرانی گسترده در عرصه‌های گوناگون مانند اقتصاد، آموزش، درمان و ... روبرو شود.

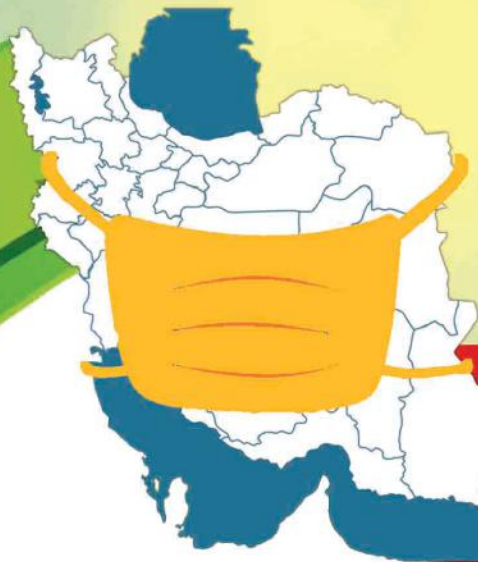
در این میان حتی کشورهایی که توانسته بودند زیر ساختهای لازم برای رویارویی با این گونه تهدیدها را فراهم سازند تا حدودی در درک و هضم مشکل دچار مشگر شدند، ولی آرام آرام راهکارهای منطقی تر و ابزارهای مناسب‌تری جهت رویارویی سازنده با این وضعیت به وجود آوردند.

در این میان طراحی و بنیان نهادن گروههای مسئله محور از اهمیت بسیاری برخوردار است و در این راستا، کارگروه ملی آسیب شناسی پسا کرونا به منظور استفاده از ظرفیت جامعه علمی و دانشگاهی کشور در رشته‌های مختلف در جهت پژوهش در زمینه وضعیت سنجی سلامت روانی مردم، شناسایی آسیب‌ها و فرصت‌ها، طراحی راهبردهای مقابله موثر و ... توسط سازمان بسیج اساتید کشور بنیان نهاده شد. در نوشته پیش رو تلاش شده است تا اهداف و ساختار این کارگروه به حضور شما بزرگواران معرفی شده و برخی از اقدامات انجام شده تشریح گردد. همچنین گزارش اجمالی از ۱۴ جلسه وینار کارگروه در تابستان ۱۳۹۹ ارائه شده است تا خوانندگان عزیز ضمن مطلع شدن از محتوای این جلسات بتوانند به کمک این اطلاعات قسمتی از مشکل بوجود آمده را حل نمایند. امید است ضمن آشنایی شما با این گروه مسئله محور، زمینه‌ای برای همکاری بیشتر با جامعه علمی کشور فراهم گردد.

گزارش تشکیل کارگروه ملی
مسئله محور آسیب‌شناسی

پسا کرونا

مقدمه و بیان مسئله

بلائیای طبیعی می‌توانند تأثیرات عمیقی بر سلامت روان انسان داشته باشد. شمار بسیاری از افراد در معرض فجایع طبیعی و انسان‌ساز، به پریشانی روانی و با آسیب‌های روانی مخرب روبرو می‌شوند (ماکوانا^۱، ۲۰۱۹). یکی از بحران‌های طبیعی، گسترش بیماری‌های همه‌گیر عفونی است که به عنوان یک رویداد زیستی فاجعه‌ای در بهداشت عمومی محسوب می‌شود. بیماری‌های عفونی (یعنی بیماری‌های همه‌گیر مانند آبله، ایدز، آنفلوآنزا و ابولا) برگرفته از عوامل ناشناخته‌ای هستند که باعث بروز پیامدها و عوارض بسیار قابل توجهی برای بشریت شده و می‌شوند (مورنس، فالكور و فاوسی^۲، ۲۰۰۸ و چریف، بیرلی و هارتادو^۳، ۲۰۱۶).

در همین راستا، در چند دهه اخیر، بیماری‌های عفونی موجب بروز برخی تحولات رفتاری و فرهنگی شده‌اند (نوبرگ و همکاران^۴، ۲۰۱۱): تا بدین طریق، انسان بتواند سازگاری‌های رفتاری و فرهنگی خود برای به حداقل رساندن یا کاهش شیوع بیماری‌های عفونی را فراهم سازد. اگرچه

1. Makwana
2. Morens, Folkers & Fauci
3. Cherif, Barley & Hurtado
4. Neuberg, Kenrick & Schaller

۱۳۹۹
شماره ۱۶

گزارش کارگروه ملی آسیب‌شناسی پسا کرونا

۴

بیمارهای عفونی موجب بروز برخی تحولات رفتاری و فرهنگی شده‌اند.

سطح اضطراب نیز افزایش یافته است (فردین^۵، ۲۰۲۰). اضطراب، به نوبه خود، از طریق تغییرات زیستی و هورمونی سلول‌های ایمنی بدن را متأثر می‌سازد (چانگ، لینگ و وین^{۱۶}، ۲۰۲۰، و همچنین، ممکن است واکنش‌های ایمنی را از طریق اتخاذ رفتارهای مقابله‌ای مانند تشدید سیگار کشیدن و مصرف الکل تغییر دهد. بر این اساس، باید توجه داشت که هم خود بیماری‌های اپیدمی و هم راهکارهای رویارویی با آن‌ها دارای اثرات آسیب‌زای فراوانی بوده‌اند. ایچنبرگر^{۱۷} و همکاران (۲۰۲۰) تصریح داشته‌اند که عدم توجه پژوهشگران به این گستره می‌تواند زمینه‌ساز تأثیرات منفی و آسیب‌های گوناگون از منظر روانی، اقتصادی، اجتماعی، تاریخی و فرهنگی بر جامعه گردد (فانک^{۱۸} و همکاران، ۲۰۱۵ و جیانگ و همکاران، ۲۰۱۹).

- 5 . Poletti, Poletti & Ajelli
- 6 . Raude, MCColla, Flamand & Apostolidis
- 7 . Brooks, Webster, Smith, Woodland, Wessely, Greenberg & Rubin
- 8 . coronavirus disease
- 9 . COVID-19
- 10 . Jiang, Denga, Zhu, Jia, Taoc, Liua, Yanga & Jia
- 11 . Sood
- 12 . Zhang, Wu, Zhao, & Zhang
- 13 . Fischhoff
- ۱۴ . به شکل درست، باید با عنوان فاصله فیزیکی از آن یاد شود.
- 15 . Fardin
- 16 . Chung
- 17 . Eichenberger
- 18 . Funk

ظهور این بیماری باعث تغییر شرایط زندگی افراد از جمله محدودیت رفت و آمد، ترس از انتقال بیماری، هراس از ابتلا، نگرانی از دست دادن عزیزان، تعطیلی مدارس و مشاغل و تأثیرات روانی ویرانگر مانند ترس و اضطراب فردی و اجتماعی شده است.

بسیاری از تغییرات رفتاری مانند انتقال اطلاعات، دوری از جمعیت‌های انسانی مانند قرنطینه خانگی، اجتناب از جمعیت و مشارکت در درمان‌های ضد ویروسی تا اندازه‌ای در کشورهای مختلف اثراتی مثبت داشته است (پالتی و همکاران^۵، ۲۰۱۱ و رود، مک کول، فلماند و آپوستولومیس^۶، ۲۰۱۹)، ولی این تغییرات با وجود اثرگذاری بر سلامت جسمی، عموماً نتوانسته‌اند پیامدهای روانی بیماری‌ها را از بین ببرند و حتی برخی راهکارها مانند قرنطینه بلندمدت، خود، پیامدهای روان‌شناختی آسیب‌زایی مانند استرس پس از سانحه، سردرگمی، پرخاشگری، ناامیدی، فرسودگی، شکست مالی و برچسب خوردن برای افراد به بار آورده است (بروکس، وبستر، اسمیت، وودلند، وسلی، گرینبرگ و روبین^۷، ۲۰۲۰). در این میان، اپیدمی بیماری کرونا^۸ جدید (کووید-۱۹)^۹، به طور ویژه در سال ۲۰۲۰ یک بحران ناگهانی در بهداشت عمومی جهان ایجاد کرد؛ که در طی مدت کوتاهی از شهر ووهان چین سراسر جهان را در بر گرفت و به تهدیدی جدی برای تمام بشر مبدل شد (ژیانگ و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۰). در ایران، اولین موارد به طور رسمی از شهر قم شناسایی و در مدت زمان کوتاهی، در تمام استان‌های کشور مشاهده گردید (رئوفی و همکاران، ۲۰۲۰). ظهور این بیماری باعث تغییر شرایط زندگی افراد از جمله محدودیت رفت و آمد، ترس از انتقال بیماری، هراس از ابتلا، نگرانی از دست دادن عزیزان، تعطیلی مدارس و مشاغل و تأثیرات روانی ویرانگر مانند ترس و اضطراب فردی و اجتماعی شده است (سود^{۱۱}، ۲۰۲۰؛ ژانگ، وو، ژائو و ژانگ^{۱۲}، ۲۰۲۰ و فیشوف^{۱۳}، ۲۰۲۰). همچنین، احساسات منفی ناشی از قرنطینه و حفظ فاصله اجتماعی^{۱۴} منجر به انواع مختلف پیامدهای نامطلوب مانند اضطراب، افسردگی و اختلال استرس پس از سانحه شده است (ژانگ، وو، ژائو و ژانگ، ۲۰۲۰). با افزایش میزان شیوع کووید ۱۹ و گسترش محدودیت‌های ناشی از آن،

به طور مستقیم، افزون بر اثرات جسمی، در معرض خطر پریشانی و اختلال‌ها و ناراحتی‌های روانی، خانوادگی، اقتصادی و ... قرار دارند.

فهرست منابع

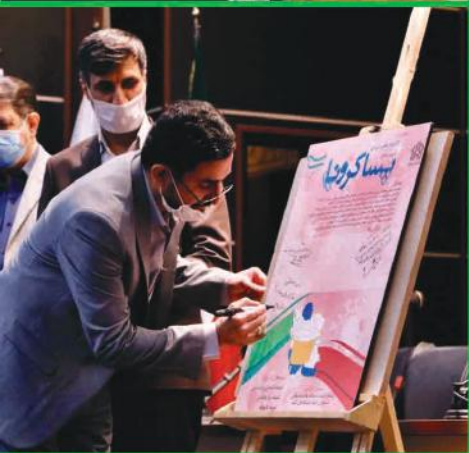
- * دهقان‌نژاد، مرتضی و کشری، مسعود. (۱۳۸۹). مروری بر تاریخچه مشکلات ایجاد قرنطینه در ایران در دوره ناصرالدین‌شاه. پژوهش‌های تاریخی (مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی اصفهان)، ۴۶ (۴)، ص ۱۳-۱.
- * کاووسی عراقی، محمدحسین. (۱۳۸۱). *فهرست اسناد مکمل قاجاریه. مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی. جلد ۱۵.*
- * محمدصالحی، نرگس؛ هلاکویی نایینی، کوروش؛ عشرتی، بابک؛ محمدبیگی، ابوالفضل؛ احمدنژاد، الهام؛ ارسنگ‌جنگ، الهام. (۱۳۹۷). بررسی روند زمانی پنجاه سال اخیر بیماری وبا در ایران و مدل‌سازی تأثیر دما و بارش سالیانه بر بروز طغیانهای جدید بیماری طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۳. *مجله تخصصی اپیدمیولوژی ایران*. ۱۴ (۱)، ص ۸-۱.
- * میرصالحیان، اکبر و دالوند، مصیب. (۱۳۹۷). *تاریخچه بیماری‌های عفونی باکتریایی شایع در ایران. مجله میکروبی‌شناسی پزشکی ایران*. ۱۲ (۴)، ص ۲۹۰-۲۷۹.

- Brooks, S. K., Webster, R. K., Smith, L. E., Woodland, L., Wessely, S., Greenberg, N., Rubin, G. J. (2020). The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence. *Rapid Review*, 39 (10), 912 - 920
- Eichenberger, R., Heggelmann, R., Savage, D., Stadelmann, D., & Torgler, T. (2020). Certified Coronavirus Immunity as a Resource and Strategy to Cope with Pandemic. *Costs*, 3, 1-11
- Fardin, M. (2020). COVID-19 and Anxiety: A Review of Psychological Impacts of Infectious Disease Outbreaks. *Archives of Clinical Infectious Diseases*. In Press
- Makwana, N. (2019). Disaster and its impact on mental health: A narrative review. *Psychiatry Research*. Volume 289, 113043
- Sood, S. (2020). Psychological effects of the Coronavirus disease-2019 pandemic. *Rhime*, 7, 23-26
- Zhang, J., Wu, W., Zhao, X., Zhang, W. (2020). Recommended psychological crisis intervention response to the 2019 novel coronavirus pneumonia outbreak in China: a model of West China Hospital. *Precision Clinical Medicine*, 3 (1), 3-8
- Cherif, A., Barley, K., Hurtado, M. (2016). Homo-psychological: reactionary behavioral aspects of epidemics. *Epidemics*, 14, 45-53
- Chung, J. E., Song, G., Kim, K., Yee, J., Kim, J. H., Lee, K. E., Gwak, H. S. (2019). Association between anxiety and aggression in adolescents: a cross-sectional study. *BMC Pediatrics*, 19 (115), 1-9
- Funk, S., Bansal, S., Bauch, C.T., Eames, K.T., Edmunds, W.J., Galvani, A.P., Klepac, P. (2015). Nine challenges in incorporating the dynamics of behavior in infectious diseases models. *Epidemics* 10, 21-25
- Jiang, X., Denga, L., Zhu, Y., Jia, H., Taoc, L., Liua, L., Yanga, D., Jia, W. (2020). Psychological crisis intervention during the outbreak period of new coronavirus pneumonia from experience in Shanghai. *Psychiatry Research*, 286, 112 - 116
- Morens D. M., Folkers, G. K., Fauci. A. S. (2008). Emerging infections: a perpetual challenge. *Lancet Infection Diseases*, 8, 710-719
- Neuberg, S. L., Kenrick, D. T., Schaller, M. (2011). Human threat management systems: self-protection and disease avoidance. *Neuroscience Bio behavior revolution journal*, 35 (4), 1042-1051
- Poletti, P., Poletti, B., Ajelli, M. (2009). Spontaneous behavioural changes in response to epidemics. *Journal of Theoretical Biology*, 260 (1), 31-40
- Raude, J., McColla, K., Flamand, C., Apostolidis, T. (2019). Understanding health behaviour changes in response to outbreaks: Findings from a longitudinal study of a large epidemic of mosquito-borne disease. *Social Science & Medicine*, 230, 184 - 193

بر اساس مشاهدات میدانی پژوهشگران این کارگروه، کشور ایران به دلایلی چند از وضعیتی خاص در رویارویی با پاندمی کرونا برخوردار است؛ که ضرورت اقدامات اثرگذار در جهت مبارزه کارآمد با این بحران را بیشتر می‌کند. براین اساس، حجم بالای خودروهایی ورودی به شهرهای مستعد گردشگری به منظور تعطیلات زودهنگام نوروزی (به سبب فصل مناسب گردشگری) در نقاط مختلف کشور (به ویژه شمال کشور)، فرا رسیدن فصل بهار و حضور بیشتر مردم در فضای بیرون از خانه، فرهنگ خاص مردم ایران زمین مبنی بر ضرورت تجدید دیدار با افراد کهنسال و انجام دید و بازدیدهای نوروزی در کنار نبود امکانات و عدم وجود بیمارستان‌های تخصصی و بزرگ، موجی از همه‌گیری کرونا و ترس و اضطراب ناشی از آن را موجب شد. در این راستا، ضرورت شکل‌گیری کارگروهی مسئله‌محور در جهت شناسایی و پایش دقیق موقعیت، بررسی پیامدهای مختلف بحران گسترش کرونا در ابعاد روانی، اجتماعی، خانوادگی، اقتصادی و فرهنگی، تولید محتوای مناسب برای کمک به مردم در جهت رویارویی و سازگاری بهتر و بسیاری دلایل دیگر، شکل‌گیری "کارگروه ملی مسئله‌محور آسیب‌شناسی پسا کرونا" را سبب شد؛ تا با بهره‌گیری از توان و ظرفیت علمی و پژوهشی اساتید بسیجی سراسر کشور، به منظور رویارویی با بحران همه‌گیری کووید ۱۹ گام‌های اساسی بردارد. همچنین، پشت سر گذراندن دوره‌های فاجعه‌بار تجربه‌ی بیماری‌های اپیدمیک در تاریخ کشورمان مانند طاعون در خلیج فارس (کاووسی عراقی، ۱۳۸۱)، طاعون در مشهد (دهقان‌نژاد و کشری، ۱۳۸۹)، دیفتری، تب مالت، تیفوس و جذام (میرصالحیان و دالوند، ۱۳۹۷) و وبا در کل کشور (محمدصالحی، ۱۳۹۷) تلنگری دیگر بوده که اعضای این کارگروه را بر آن داشته است تا به دنبال عواملی اثرگذار باشند که در این شرایط بغرنج بتوانند اثرات منفی بحران را کاهش دهند. کما این که افراد بسیاری در گوشه و کنار کشورمان به سبب نبود برنامه‌های منظم در رویارویی با دشواری‌های ناشی از این بیماری، از تهدیدهای بالقوه در امان نیستند و

مراسم رونمایی کارگروه پسا کرونا

مراسم رونمایی از کارگروه ملی آسیب‌شناسی پساکرونا در روز سوم خرداد ۱۳۹۹ در دانشگاه علامه طباطبائی برگزار شد. در این مراسم، **سردار ابوالفضل شکارچی**، معاون فرهنگی و سخنگوی ستاد کل نیروهای مسلح با تبریک روز قدس، عید سعید فطر و سالگرد آزادسازی خرمشهر و ضمن ارائه گزارشی از فعالیت های نیروهای مسلح در مبارزه با کرونا، گفت: ما با شرایط موجود تنها کشوری بر روی این کره خاکی هستیم که هر بلایی در آن نازل شود دشمنان از آن به عنوان یک فرصت علیه ما استفاده می کنند. بنابراین برای اینکه ما تهدید علیه خود را در کشور، تبدیل به فرصت کنیم نیاز به برآورد دقیق اطلاعاتی داریم.

وی بیان کرد: احتمال ورود ویروس به کشور در برآوردها بود ولی اطلاع نداشتیم و با آمادگی و برای کمک به دولت وارد فاز مقابله شدیم.

ایشان با مقایسه این مشکل با جنگ‌های ترکیبی ایران که در منطقه وجود دارد اذعان کرد؛ که در این جنگ‌ها نه تنها در حوزه دفاعی اقدامات بسیار خوبی انجام گرفت بلکه در حوزه هجومی و آفندی علیه دشمنان هم کارهای بسیاری انجام شد و دشمنان ما و در راس آنها آمریکا به چالش کشیده شدند.

وی گفت: در کنار این اقدامات مهم و ارزشمند یک رزمایش هم انجام دادیم. یعنی تمام خلاها و نواقص خود را بررسی کردیم که اگر یک جنگ بیولوژیکی به صورت تمام عیار و همه جانبه و تاثیرگذار در عرصه های گوناگون در آینده اتفاق بیفتد وظیفه نیروهای مسلح و بسیج در چنین شرایطی چیست؟ و اکنون با کمال افتخار و

را بیش از حد تحمل کنند. رسالت استادان دانشگاه‌ها بسیار سنگین است چرا که جدا از کار علمی، تربیت افراد و جوانانی را بر عهده دارند که قرار است در گام دوم انقلاب این مسئولیت خطیر را به دوش بگیرند و این انقلاب را به پیش ببرند.

مجتبی زارعی، رئیس سازمان بسیج اساتید کشور در این آیین ضمن آرزوی قبولی طاعات و تبریک به مناسبت عید سعید فطر و آزادسازی خرمشهر، گفت: در سال‌های اخیر گروه‌های جهادی مردمی بسیاری برای خدمت‌رسانی در سیل‌ها، زلزله‌ها و بحران‌ها مثل همین همه‌گیری ویروس کرونا در کشور شکل گرفت. اگر گروه‌های جهادی اجتماعی در خیلی از این مسائل به داد مردم نمی‌رسیدند واقعا دچار مشکل می‌شدیم.

وی بیان کرد: درخواست و نیاز تاریخی مبنی بر شکل‌گیری جنبش‌های نهضت‌نرم‌افزاری و تولید علم، نزدیک به ۲۰ سال پیش از سوی مقام معظم رهبری مطرح شد. اگر به موازات گروه‌های جهادی اجتماعی و سازندگی، گروه‌های علمی جهادی و مسئله‌محور نیز در کشور شکل می‌گرفتند و اقدام به خدمت‌رسانی در زمینه علمی می‌کردند، امروز در حوزه اقتصاد، درون‌زا و مستحکم می‌شدیم.

صداقت می‌گوییم ما برای مقابله با یک جنگ تمام‌عیار بیولوژیکی آماده ایم و تمام خلاهای خود را آسیب‌شناسی و پر کرده ایم.

سخنگوی ستاد کل نیروهای مسلح با اشاره به متفاوت بودن ساختار کشور ایران با همه کشورهای دنیا، یادآور شد: در دوران دفاع مقدس فلسفه پیروزی ما در جنگ با بیش از ۳۰ کشور جهان، نخست **اعتقاد به ولی فقیه** در راس حکومت، دوم **سرمايه اجتماعی و انسانی** و سوم **توجه به عالمان و کار علمی** در جنگ بود. حضور افراد نخبه در مدیریت جنگ باعث شد تا ما با کمترین خسارت بتوانیم به بهترین نتایج برسیم.

معاون فرهنگی ستاد کل نیروهای مسلح تاکید کرد: طبق برآوردهای علمی، ما حاضریم کمک کنیم. ما به عنوان نیروهای مسلح می‌توانیم کمک کنیم و نمی‌توانیم محور این کار قرار بگیریم. ما جزء نیروهای مسلح کشور هستیم ولی ظرفیتی داریم. برای استفاده از این ظرفیت باید معبری باز شود تا قدرت مانور داشته باشیم. اگر معابر باز شود این ظرفیت عظیم قدرت حل مشکلات کشور در همه عرصه‌ها وجود دارد. دوران پسا کرونا، یک دوره بسیار مهم است و می‌تواند به عنوان یک فرصت تلقی شود و بهتر است از این فرصت حداکثر بهره‌برداری را بکنیم، راه‌های نرفته را برویم و قله‌های فتح نشده را فتح کنیم. در غیراین صورت این فرصت با کم‌کاری و بی‌دقتی می‌تواند به یک تهدید تبدیل شود و این تهدید برای ما آسیب‌زا خواهد بود. اگر علم در خدمت انقلاب اسلامی قرار بگیرد برکت الهی به صورت مضاعف نصیب می‌شود و ما به جای اینکه یک کیلومتر جلو برویم هزاران کیلومتر جلو خواهیم رفت. در غیر اینصورت آنچه در کشورهای اروپایی شاهد هستیم رخ می‌دهد در صورتی که در این ماه مبارک رمضان سازمان بسیج، ستاد اجرایی فرمان امام، کمیته امداد و سایر بخش‌های کشور دست به دست هم دادند و با توزیع اقلام غذایی و بهداشتی در بین افراد مستضعف، نگذاشتند که مردم محروم و آسیب‌دیده طعم تلخ ویروس کرونا

زارعی با اشاره به اینکه آمریکایی ها از موضع علم بر دنیا استیلا پیدا کردند؛ هر چند امروزه این چیرگی ترک برداشته باشد، یادآور شد یکی از راه های پیروزی جمهوری اسلامی، توانمندی علمی است.

وی اظهار امیدواری کرد که این کار می تواند دانشگاه را مردم گرا و شکاف بین دانشگاه به عنوان اردوگاه علم جدید و مردم را ترمیم کند.

دکتر حسین سلیمی رئیس دانشگاه علامه طباطبائی ضمن آرزوی قبولی طاعات و عبادات در ساعات پایانی ماه مبارک رمضان و گرامیداشت سوم خردادماه روز آزادسازی خرمشهر اظهار کرد: بسیار خرسندیم که در دانشگاه علامه طباطبائی دو پایه علمی قرار داده شده است که هم اکنون شاهد نتایج آن یعنی تشکیل کارگروه علمی بررسی آسیب های کرونا هستیم. رئیس دانشگاه علامه طباطبائی با بیان اینکه این دانشگاه ورود جدی به علم نافع و حل مسئله داشته است، گفت: اساتید دانشگاه علامه طباطبائی به مسائل علمی ای روی آورده اند که با کارهای متعارف و مرسوم دانشگاه متفاوت است، اساتید فقط به ارائه تدریس نمی پردازند، بلکه درموضوع های پژوهشی و مسئله محور تمرکز خوبی دارند.

دکتر کامران شیوندی، مسئول کارگروه ملی مسئله محور آسیب شناسی پسا کرونا و عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی در این نشست با تبریک سالروز آزادسازی خرمشهر، گفت: در سه ماه گذشته که پدیده کرونا در

**بیش از ۵۰ تهدید در
کارگروه ملی
آسیب شناسی پسا کرونا
شناسایی شده است.**

کشور و تمام دنیا شکل گرفت، کارگروه را به صورت علمی و جهادی تشکیل دادیم و شروع به کار کردیم. حدود ۲۳ دانشگاه و ۱۵ استان کشور با ما همکاری می کنند و اخیرا دانشگاه علوم پزشکی نیز پیرو تماسی که با دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری و معاونت پژوهشی داشتند؛ درخواست کردند تا کمیته ای با ذکر عنوان علوم پزشکی تشکیل شود تا ذیل این کارگروه فعالیت کنند.

اگر مشورت های ناصحیح به مسئولان ذیربط داده شود و مردم برای خرید سهام هجوم بیاورند به طوری که نشود مدیریت کرد، یک اغتشاش و بلبشوی اجتماعی را در آینده، دور از انتظار تلقی نمی کنیم. دوم مسئله ای است که هم زمان با موج دوم کرونا، ممکن است در کلانشهرها اتفاق بیفتد؛ خاصیت کلان شهرها این است که احتیاجات خود را از بازار تهیه می کنند. به لحاظ تاب آوری و مسائل روان شناختی در حال کسب و احیای ژنوم روانشناختی جامعه ایرانی با توجه به اقلیم ایران اسلامی هستیم که اگر این اتفاق بیفتد، ایران یک جهش عظیم در حوزه مسائل روان شناختی و جامعه شناختی در این زمینه خواهد داشت و ما این را به عنوان یک فرصت تلقی می کنیم.

دکتر جلیل دارا، رئیس بسیج اساتید دانشگاه های تهران در حاشیه آیین آغاز به کار گروه ملی مسئله محور آسیب شناسی پسا کرونا عنوان داشت: کرونا آزمایش خوبی برای نمایاندن کارآمدی جمهوری اسلامی بود. در زمانی که ایران اسلامی با تمام محدودیت ها توانست از توان داخلی خود برای مهار این ویروس استفاده کند؛ مدعیان اروپایی و آمریکایی در حل کمترین مسائل مربوط به کرونا درمانده بودند.

دکتر شیوندی اعلام کرد: حدود ۴۰ فرصت در پنج گروه مختلف و ۵۰ تهدید در شش عنوان کلی شناسایی شده است. که جهت پرداختن به آنها به صورت تخصصی، در ذیل کارگروه، کمیته روان شناسی، کمیته فرهنگی- اجتماعی و کمیته خانواده تشکیل شده است. پژوهشگران ما تمام تجارب نخست زیستی کرونا را در کشور هایی مثل چین، بررسی کردند، تهدیدات را شناسایی و مطابق با بوم شناخت ما، آنها را پیاده سازی کردند و به صورت رویکرد آینده پژوهی ارائه داده اند. همچنین تاکنون، حدود بیست موضوع طرح های پژوهشی را تدوین کرده ایم، بیست کتاب در دست تالیف و ترجمه داریم و حدود بیست عنوان پژوهشی در قالب مقالات پژوهشی در نظر گرفته ایم.

وی گفت: زمانی که اعلام کردیم این اتفاق می افتد، هسته پژوهشی که با عنوان کارگروه علمی آسیب های پسا کرونا درخواست داده بودیم در کمتر از یک هفته به تصویب رسید. همچنین دو مقاله که فراتحلیل و به صورت کیفی بود، به چاپ رسید. اکنون اگر ستاد کل نیروهای مسلح، پژوهشگاه سازمان بسیج مستضعفان، دانشگاه علامه طباطبائی، مرکز پژوهش های نهاد ریاست جمهوری و نهاد مجلس هر کدام یک چهارم از طرح های این کارگروه را مورد حمایت قرار دهند، به طور حتم در عرض شش ماه آینده که دنیا با موضوعات پسا کرونا مواجه خواهد شد، ایران اسلامی پیش قدم و پیش قراول مقابله، کنترل، مدیریت و تنظیم این پدیده جدید خواهد بود. وی در مورد اصطلاح غلطی که سازمان بهداشت جهان با عنوان «فاصله اجتماعی» مطرح کرده بود، ابراز کرد: با سازمان بهداشت جهانی مکاتبه کردیم که عنوان «فاصله اجتماعی» را به «فاصله فیزیکی» تغییر دهد، چرا که مفهوم فاصله اجتماعی در علوم انسانی، با عنوان مورد نظر تفاوت فراوان دارد. وی در پایان با اشاره به تهدیدهای موجود، گفت: دو تهدید در اولویت هستند. نخست اینکه در فاز اول بیشترین آسیب به بازاریان وارد شد. سرمایه بازارها در میدان رها شد و این سرمایه بدون حساب و کتاب در حال وارد شدن به بورس است.

۱۳۹۹
شماره ۱۰

گزارش کارگروه ملی آسیب شناسی پسا کرونا

بسیج اساتید

چارت کارگروہ

دکتر کامران شیوندی

مسئول کارگروہ

فضل اللہ حسنونند

منشی کارگروہ

دبیر: سعید عبدالملکی
منشی: مسلم دانش پایہ

کمیٹہ روان شناسی

دبیر: فرانک سیدی
منشی: زہرا نفر

کمیٹہ فرهنگی اجتماعی

دبیر: شہربانو نیروزادہ
منشی: زہرا قلمی

کمیٹہ خانوادہ

دبیر: سیدعلی موسوی
منشی: حوریہ باقری

کمیٹہ تبلیغات

اهداف و زمینه‌ها و فعالیت کارگروه

اهداف:

پایش و وضعیت‌سنجی مؤلفه‌های روان‌شناختی تاثیرپذیر از اپیدمی کرونا در تمام اقشار جامعه
 شناسایی متغیرهای اثرگذار در تعدیل پیامدهای منفی اپیدمی کرونا در کل کشور
 تهیه‌ی محتوای کاربردی الکترونیکی بر اساس مؤلفه‌های روان‌شناختی برای اقشار مختلف
 آینده‌پژوهی برای تهیه‌ی سناریوهای عملی جهت آماده‌سازی کشور برای مقابله با بیماری‌های واگیردار
 برگزاری همایش‌های سالانه در سطح ملی و بین‌المللی با حضور اندیشمندان ایرانی و خارجی
 تشکیل کمیته‌ی پیگیری وضعیت روانی بیماران کرونایی پس از بهبودی
 تألیف و ترجمه آثار علمی در جهت رویارویی خردمندان با بحران‌های طبیعی و غیرطبیعی

زمینه‌های فعالیت:

تهدیدها در دوران کرونا و پسا کرونا

تهدیدات حوزه روان‌شناختی

- افزایش سطح پر خاشگری فردی
- اضطراب و ترس از مدرسه و آزمون
- چاقی مفرط و اختلالات خوردن
- استرس ناشی از ترس در کودکان
- گسترش احساس تنهایی و احساس شکست
- گرایش به مواد و اختلالات مصرف مواد
- شیوع اختلال وسواس
- افزایش اضطراب فراگیر در افراد
- افسردگی نوجوانان، جوانان و زنان
- ناامیدی و نگرش منفی به آینده

تهدیدات حوزه اقتصادی

- بیکاری و بروز ناکارآمدی‌های پیامدی
- گسترش فقر و پیامدهای ناشی از آن
- ضربه دیدن نهادهای اقتصادی کوچک و خانوادگی
- متضرر شدن صنعت توریسم
- اعتراض‌ها و اغتشاشات خیابانی کارگرا و بازاریان
- مشکلات حقوقی و قضایی ناشی از مشکلات اقتصادی

تهدیدات حوزه خانوادگی و فرهنگی

- افزایش تنش‌ها، کشمکش‌ها و خشونت خانوادگی
- کودک‌آزاری و تعارض فرزندان - والدین
- تضعیف پیوندهای خانوادگی به سبب دوری از وابستگان
- احتمال افزایش طلاق عاطفی و رسمی
- تعطیلی کتابخانه‌ها و مراکز پژوهشی
- تعطیلی دانشگاه‌ها، مدارس و کاهش ارتباطات علمی
- تعطیلی مراکز آموزش هنرهای چندگانه
- تعطیلی جلسات ادبی، دینی، کنسرت‌های موسیقی و گالری‌ها

تهدیدات حوزه جامعه‌شناختی

- کاهش سطح اعتماد اجتماعی و عمومی در جامعه
- بسط بی‌اخلاقی اجتماعی (تولید الکل تقلبی)
- کاهش فعالیت سیاسی حزب‌ها و گروه‌های مردمی
- همبستگی بین دولت و مردم
- کاهش ارتباطات اجتماعی و گسترش عادات به تنهایی
- تعطیلی نماز جمعه، کاهش فعالیت نهادهای دینی
- هدف قرار گرفتن کل حاکمیت در حوزه ناکارآمدی
- مشکلات جمعیتی و تولید نسل

فرصت‌ها، ایجاد شده در حوزه‌ها، گوناگون

فرصت‌ها در حوزه جامعه‌شناسی

- * احساس پیوستگی و انسجام در جامعه
- * تمرین نظم عمومی و فرمانبری مدنی
- * بهبود ادراک مردم از شایستگی مسئولین نظام در جهت کنترل بحران‌ها
- * فرصت دستیابی به نظم جدید جهانی
- * فرصت زمینه‌سازی برای رسیدن به صلح پایدار جهانی
- * به وجود آمدن تعاملات قابل توجه در عرصه محیط زیست در میان مردم
- * افزایش آمادگی ذهنی جامع در جهت اقدامات جمعی

فرصت‌ها در حوزه خانوادگی

- * آموزش مهارت‌های مدیریت بحران به خانواده‌ها از مجاری گوناگون مانند مدارس و رسانه ملی
- * افزایش سواد رسانه‌ای خانواده‌ها به منظور تشخیص شایعات در هنگام بحران‌ها و کنترل بر شرایط بحرانی
- * تغییر نگرش خانواده‌ها نسبت به فضای مجازی؛ از سرگرمی به مکانی برای پرورش و آموزش
- * فرصت آشنایی خانواده‌ها با راه‌های تعامل مناسب میان اعضای خانواده و استفاده از اوقات فراغت

فرصت‌ها در حوزه حقوقی

- * تهیه منشور حقوق کارگران و افراد دارای مشاغل آزاد در رویارویی با بحران‌های طبیعی
- * بیمه مادران و سرپرست خانوار در بحران‌های طبیعی
- * منشور حقوق کودکان در بحران‌های طبیعی
- * منشور حقوق مستضعفین در بحران‌های طبیعی
- * منشور حقوق کهنسالان در بحران‌های طبیعی
- * طرح‌های حمایتی تفریحی و سیاحتی برای خانواده‌ها پس از بحران
- * حقوق خانواده‌های داغدار به واسطه بروز بحران‌های طبیعی

فرصت‌ها در حوزه آموزش و پرورش

- * آموزش مدیریت بحران به کودکان از مقطع ابتدایی جهت آمادگی پایدار
- * افزایش دانش فناوری‌های آموزشی الکترونیکی نوین در معلمان
- * گسترش ساختارهای آموزشی برای استفاده از فناوری آموزش مجازی در بحران‌های طبیعی و انسان ساز
- * ارائه رویکردهای جدید آموزش و یادگیری و خروج از آموزش متمرکز در مدرسه
- * شناسایی فقر زیرساختی و عدم یکپارچگی ساختار فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور در زمینه آموزشی
- * بررسی اکتشافی شکاف نسلی در زمینه تکنولوژی بین ارکان اصلی آموزش و پرورش (یعنی معلم و دانش آموز) در تدریس
- * ایجاد شبکه‌ای پایدار به منظور جهت‌دهی به گذران اوقات فراغت کودکان در شرایط تعطیلی‌های غیرمترقبه
- * شناخت تفاوت عمیق عاطفه آموزشی‌گاهی در کلاس درس حقیقی و مجازی

فرصت‌ها در حوزه درمان

- * ایجاد فضای پژوهش برای دانشجویان و متخصصان درمان
- * درک ضرورت حضور گسترده روان‌شناسان در سیستم درمانی کشور برای مقابله با بحران‌های دارای آسیب‌های روان‌شناختی
- * اهمیت به ساختارهای پژوهشی در حوزه درمان و منسجم ساختن ساختارهای اجرایی برای تحقق این هدف
- * افزایش آگاهی مردم از راهبردهای بهداشت عمومی با خلق روش‌های جدید
- * بنیان نهادن بخش‌های درمانی با ترکیب رشته‌های روان‌شناسی و پزشکی جهت پایش وضعیت کودکان و کهنسالان در بحران‌های طبیعی
- * بالا رفتن اعتماد مردم به توان بالای سازمان‌های درمانی

۱۳۹۹
شماره ۱۶

گزارش کارروهایی آسیب‌شناسی پان‌کرونا

۱۴

سیج‌اسایت

نمونه‌هایی از تولیدات کارگروه

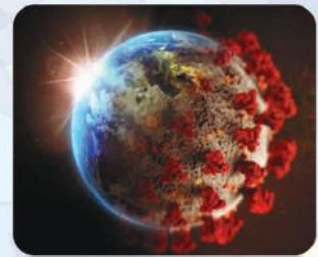
* شماری از کتاب‌های کارگروه:

مجموعه بازی‌ها و فعالیت‌ها
ویژه خانواده در خصوص
بهبود عملکرد شناختی،
روانی حرکتی و اجتماعی
کودکان و خانواده‌ها در
دوران قرنطینه (بحران)

چالش‌های ارتباطی
زوجین در بحران‌های
آی‌دی‌ک و راهکارهای
مداخله‌ای

چهره پردازی
روانی جهان
پسا کرونا

* شماری از مقالات علمی-پژوهشی کارگروه:

ساخت پرسشنامه سبک مدیریت کلاس‌های مجازی و بررسی اثرات آن بر سرزندگی تحصیلی و معنای تحصیلی

تدوین مدل عوامل توانمندساز شاغلین در محیط کار در ایام کرونا (اثرات همدلی با دیگران، روابط مثبت و معناداری زندگی بر توانمندسازی شغلی)

تدوین مدل اثرات پریشانی روانی ناشی از اضطراب کووید ۱۹ بر امید به آینده، عشق به یادگیری و معناداری تحصیلی دانش‌آموزان کنکوری

تجربه زیسته خانواده‌های قربانیان کرونا و تعیین اثر بخشی درمان وجودی بر تاب‌آوری آنان

* شماری از طرح‌های کارگروه:

واکسن روان شناختی در بحران پاندمی بیماری کرونا: شناسایی پساایندهای روان شناختی بیماری کرونا و تعیین مداخله‌های درمانی اثربخش مشکلات چندنقشی زنان شاغل (هیئت علمی، کارمندان یا معلمان) در خانواده با محوریت کرونا
تدوین برنامه درسی ویژه مقاطع تحصیلی سه‌گانه (ابتدایی، متوسطه اول و متوسطه دوم) با تاکید بر ابعاد پیشگیرانه در برخورد با بحران‌های محیطی و درمانی ناشی بیماری‌های واگیردار و دیگر بیماری‌های خطرناک
بررسی آسیب‌های احتمالی ناشی از استفاده از فضای آموزش مجازی (سامانه شاد و کلاس‌های آنلاین) در دانش‌آموزان و دانشجویان و ارائه راهکارهای جایگزین (عاطفه، همدلی، مهارت ارتباطی، ...)

گزارش و بینارها کارگروه پسا کرونا

جلسات کارگروه از تاریخ ۹ خرداد ۱۳۹۹ به صورت منظم و هفتگی در بستر فضای وب دانشگاه علامه برگزار می شود. جلسه اول در ظهر روز جمعه برگزار شد و پس از آن به ساعت ۲۱:۳۰ سه شنبه های هر هفته تغییر یافت.

سخنران ویژه جلسه اول و بینار: دکتر در تاج

گزارش مختصر از جلسه دوم

زمان جلسه: سه شنبه ۲۰ خرداد ساعت ۲۱:۳۰ تا ۲۳:۳۰

اهداف اصلی جلسه:

۱. گزارشی از روند انجام امور توسط مسئول کارگروه ملی
۲. گزارش مسئولین دانشگاه پیام نور در باره راه اندازی سامانه تلفنی روان شناسی و مشاوره و همچنین ساخت نرم افزار
۳. جلسه پرسش و پاسخ پیرامون محورهای جلسه

برخی سرفصل های مطرح شده در جلسه

- * گزارشی از تهدیدهای امنیتی در فضای مجازی در دوران پاندمی کرونا
- * گزارش فعالیت های علمی و پژوهشی کمیته روان شناسی
- * گزارش فعالیت های علمی و پژوهشی کمیته اجتماعی فرهنگی
- * گزارشی از وضعیت ساخت سامانه مشاوره تلفنی دانشگاه پیام نور کشور
- * پیگیری به منظور دریافت موافقت سازمان ها جهت حمایت از طرح های پژوهشی
- * بحث و نظرخواهی از اعضای محترم کارگروه در ارتباط با ادامه روند امور پژوهشی
- * لزوم تاکید بر کار گروهی در تدوین طرح های پژوهشی

گزارش مختصر از جلسه اول

زمان جلسه: جمعه ۹ خرداد ساعت ۱۲ تا ۱۴

اهداف اصلی جلسه:

- * معرفی و بررسی موضوعات تحقیقی در جهت انجام طرح های پژوهشی
- * رایزنی در مورد ترجمه کتب معتبر و تالیف کتب کاربردی برای رویارویی با بحران کرونا
- * تعیین عناوین مقالات علمی - پژوهشی جهت آغاز اجرا و انجام امور پژوهشی

مدعوین:

دکتر مجتبی زارعی؛ ریاست محترم سازمان بسیج اساتید کشور
دکتر جلیل دارا؛ ریاست محترم سازمان بسیج تهران بزرگ
دکتر فریبرز در تاج؛ ریاست محترم انجمن روان شناسی تربیتی ایران و
معاون پژوهشی سازمان نظام روان شناسی و مشاوره ایران

برخی سرفصل های مطرح شده در جلسه

سوگ ناتمام و توجه به آن (بررسی راهکارهای مناسب جهت رویارویی با این پدیده) سه اختلال اصلی در دوران پسا کرونا: افسردگی، وسواس و استرس پس از سانحه تاکید بر استفاده درست فضای مجازی (چالش های فضای مجازی) تاکید بر خودنظم بخش و خودمختار کردن دانش آموزان در فضای مجازی در هنگام بحران ها لزوم شناسایی آسیب ها و کاربرد راهکارهای مدیریتی دقیق به منظور کنترل و کاهش این آسیب ها اهمیت بسیار بالای دسترسی به نمونه های آماری گوشی هوشمند و بررسی وضعیت روانی کاربران سیاست گذاری در عرصه پسا کرونا در سطح ملی (ارزش های فرهنگی و باورها دینی مبتنی بر تعاون و مشارکت اجتماعی)، در سطح منطقه ای (خدمات روان شناختی مشترک در سطح منطقه، همکاری و بسترسازی اقدامات مناسب از راه فعالیت سازمان همکاری خلیج فارس، ارائه الگوی تعاون در سطح منطقه و در سطح جهانی (پژوهش مشترک با سازمان بهداشت جهانی و هلال احمر برای تهیه انواع پروتکل جهت ارتقای سلامت در هنگام بحران ها در تمام کشورها) تعامل میان دانشگاه ها به منظور پرهیز از انجام پژوهش های خرد و تمرکز بر نمونه های بزرگ آمادگی مدیران شهری در بحران های اجتماعی اثرات قرنظینه بر آشوب های ارتباطی، ایجاد آسیب های روانی و ارتباطی و لزوم تهیه پروتکل های درمانی به منظور رویارویی درست با این آسیب ها

۱۳۹۹
شماره ۱۰

گزارش کارگروه ملی آسیب شناسی پسا کرونا

۱۶

گزارش مختصر از جلسه سوم

زمان جلسه: سه شنبه ۲۷ خرداد ساعت ۲۱:۳۰ تا ۲۳:۳۰

سرفصل‌های اصلی جلسه:

۱. سخنرانی و ارائه دکتر پیشوایی عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت
۲. ارائه گزارشی از روند پیگیری‌ها
۳. هم‌اندیشی جهت برنامه‌های فصلی

سخنران ویژه:
دکتر پیشوایی؛ عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت

برخی سرفصل‌های مطرح شده در جلسه

- ۱- معرفی سامانه ساهوپ (سامانه سیاست‌گذاری هوشمند بحران‌های اپیدمی)
- ۲- همکاری گسترده میان رشته‌های مختلف در جهت ساخت سامانه ساهوپ
- ۳- شبیه‌سازی آنلاین سامانه ساهوپ، در زمینه‌های سیاست‌قرنطینه عمومی، سیاست اصلاح رفتار، قرنطینه هوشمند و تحلیل حساسیت و نتایج کلی
- ۴- ضرورت پیش‌بینی، طراحی و شبیه‌سازی سامانه در زمینه ارائه خدمات روان‌شناسی و مشاوره
- ۵- پرسش و پاسخ در زمینه سامانه ساهوپ با نگاهی کلان
- ۶- پیگیری فعالیت‌های پژوهشی و تهیه بسته‌های آموزشی
- ۷- طراحی و ایجاد هسته‌های پژوهشی در دانشگاه‌های متعدد کشور
- ۸- رایزنی در مورد برگزاری همایش ملی پیرامون موضوع کرونا در اسفند ۹۹
- ۹- اعلام همکاری دانشگاه‌های مختلف کشور با کارگروه ملی
- ۱۰- اعلام نیاز مردم به دستاوردهای فرهیختگان دانشگاهی در زمینه آگاه‌سازی کرونا در کشور

گزارش مختصر از جلسه چهارم

زمان جلسه: سه شنبه ۳ تیر ساعت ۲۱:۳۰ تا ۲۳:۳۰

سرفصل‌های اصلی جلسه:

۱. سخنرانی و ارائه دکتر پیشوایی عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت
۲. ارائه گزارشی از روند پیگیری‌ها
۳. هم‌اندیشی جهت برنامه‌های فصلی

سخنران ویژه:

دکتر قاسمی؛ پژوهشگر حوزه جمعیت‌شناسی
دکتر واحدی؛ ریاست محترم کانون بسیج
اساتید دانشگاه علامه طباطبائی

برخی سرفصل‌های مطرح شده در جلسه

- ۱- سخنرانی دکتر قاسمی پژوهشگر جمعیت‌شناسی ایران و تاکید بر تلاش برای گسترش راه‌های ترغیب مردم به افزایش جمعیت و جلوگیری از گرفتاری کشور در معضی پیری جمعیت؛ رویکرد سیاسی در تحولات جمعیتی جهان با تمرکز بر بحران تحولات جمعیت در کشور ایران و معرفی مهم‌ترین شاخص‌های جمعیتی و رابطه ساختار جمعیت با آسیب‌پذیری یا مقاومت با بیماری کرونا و تاثیر نامطلوب فضای پسا کرونا بر فرزندآوری خانواده‌ها و کاهش محسوس در نرخ زاد و ولد با توجه به افزایش نرخ مرگ و میر در کشور.
- ۲- اعلام هماهنگی اساتید جهت شرکت در برنامه‌های رادیویی شبکه سلامت
- ۳- ضرورت هماهنگی میان اساتید جهت ادامه روند انجام مقالات پژوهشی تصویب شده
- ۴- تلاش و همت جهادی جهت پیشبرد اهداف پژوهشی کارگروه ملی آسیب‌شناسی پسا کرونا
- ۵- سخنرانی آقای دکتر واحدی ریاست محترم کانون بسیج اساتید دانشگاه علامه طباطبائی درباره اهمیت نقش کارگروه جهادی آسیب‌های پسا کرونا در زمینه‌های روان‌شناختی و اجتماعی به صورت تخصصی و نیز درخواست ایشان از مسئولین و اساتید محترم دانشگاه‌های گوناگون به منظور به میدان آوردن امکانات کانون‌های بسیج دانشگاه‌ها در حدود مقررات و ارتقای ظرفیت علمی اساتید در کارگروه آسیب‌های پسا کرونا.

پوستر اطلاع‌رسانی جلسه پنجم

وبینار کارگروه پسا کرونا

با موضوع:
اپیدمیولوژی (همه‌گیرشناسی)

با حضور:
دکتر احسان مصطفوی
استادتمام اپیدمیولوژی
محقق برتر انستیتو پاستور ایران
محقق برتر شبکه بین‌المللی انستیتو پاستور

<http://atu-thesis.iranlms.org/public>

زمان
تاریخ: سه شنبه ۱۰ تیر ۹۹
ساعت: ۲۱:۳۰

- روند سرعت گردش بیش از تصور کرونا و ویروس در جهان؛
- بررسی وضعیت و میزان ابتلای کشورهای همسایه و نیز استان‌های ایران از بدو شیوع پاندمی کرونا و ویروس
- معرفی مطالعات اپیدمیولوژی و انواع آنتی بادی ضد ویروس؛
- بررسی میزان پاندمی و روند بیماری در تمامی استان‌های ایران؛
- متفاوت بودن درصد الودگی شهرهای مختلف الودگی با کووید ۱۹؛
- توضیح و ارائه درصد پیرامون فرم‌های بدون علامت (ابتلای خفیف) به بیماری کرونا و ویروس در مردم ایران؛
- عدد مولد نسلی کووید ۱۹؛
- معرفی کشورهایی با بیشترین گزارش ابتلا به کرونا و ویروس؛
- رابطه میان بافت سنی جوان جمعیت کشور با موارد ابتلای شدید به بیماری و به تبع آن میزان کشندگی بیماری کووید ۱۹؛
- عادی‌انگاری اوضاع برای مردم و عدم توجه و رعایت پروتکل‌های بهداشتی؛ علت افزایش و شدت ابتلا در ورود به موج دوم بیماری؛
- پاسخ به سوالات و شبهاتی پیرامون پاندمی کرونا و ویروس از قبیل:
- علل و چرایی میزان فوت بیشتر آقایان نسبت به بانوان مبتلا به کرونا
- و پاسخ‌گویی به سوالات: ۱- آیا چالشی در شرایط وضعیت آموزشی ایران در صورت تداوم پاندمی در ایران بوجود می‌آید؟ ۲- گروه‌های آسیب‌پذیر در معرض ابتلا به کرونا، چه کسانی هستند؟
- ۳- آیا مطابق با شواهد علمی کرونا و ویروس دست‌ساز است یا طبیعی؟
- ۴- گردش و ویروس در فصول گرم و سرد سال چگونه است؟

- در پنجمین سخنرانی آنلاین کارگروه مسئله محور آسیب‌های پسا کرونا، جناب آقای **دکتر احسان مصطفوی**، استادتمام اپیدمیولوژی و پژوهشگر برتر شبکه بین‌المللی انستیتو پاستور، موضوعات زیر را مورد بررسی قرار دادند:
- معرفی ساختار و اپیدمیولوژی کرونا و ویروس (کووید ۱۹)؛
 - تحلیل منحنی اپیدمی کرونا و ویروس در ایران؛
 - بررسی جایگاه کشور ایران از نظر وضعیت ابتلای به این بیماری در کشورهای جهان طبق رتبه‌بندی جهانی؛
 - سه مولفه تاثیرگذار در ارتقای رتبه ایران از نظر درگذشتگی ناشی از بیماری:
- ۱- جمعیت بالای کشور ایران،
 - ۲- شناسایی نسبتاً خوب بیماری نسبت به میانگین جامعه جهانی
 - ۳- درگیری زود هنگام کشور با پاندمی کرونا و ویروس؛

گزارش سلسله وبینارهای
کارگروه ملی آسیب شناسی پسا کرونا

گزارش جلسه ششم

دستور کار: بررسی اجمالی مقاله های پژوهشی در حال انجام

○ سه شنبه ۱۷ تیر ۱۳۹۹ ساعت ۲۱:۳۰ تا ۲۳:۳۰

اما خانواده دارای ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و روانشناختی است که در دوران شیوع ویروس کرونا و متعاقب آن قرنطینه در تک تک این ابعاد تاثیر عمیق داشته و بر اعضای خانواده تاثیر میگذارد. این تاثیرات در خانواده های مختلف متفاوت است که در مقاله ایشان با استفاده از داده های ثانویه به بررسی این ابعاد پرداخته و در نهایت به ارائه پیشنهادات پرداخته می شود. ایشان در ادامه فرمودند بعد اقتصادی خانواده بیشترین تاثیر را از قرنطینه می پذیرد بویژه در خانواده با درآمد پایین بیشترین اثر را بر تک اعضا می گذارد. بعد اجتماعی و فرهنگی و روانشناختی نیز هریک به نحوی از آنجا تحت تاثیر قرار می گیرند که با ارائه داده ها به هریک پرداخته شده است. داده های ثانویه این مقاله بر اساس پرسشنامه ای که توسط دکتر محمد فاضلی در سطح کشوری تا ۱۰ تیرماه جاری توسط ۶۷۶۰ نفر بصورت اینترنتی به افراد مختلف ارسال و تکمیل گردیده و در ذیل ابعاد مختلف براساس داده های استخراج شده از این پرسشنامه ارائه شده است و در نهایت به ارائه پیشنهاداتی خواهند پرداخت.

دومین گزارش مقاله در رابطه با مقاله ای با عنوان "تدوین مدل عوامل توانمندساز شاغلین در محیط کار در ایام کرونا (اثرات همدلی با دیگران، روابط مثبت و معناداری زندگی بر توانمندسازی شغلی)" بود که **خانم دکتر باقری** به بیان اهمیت و ضرورت این مقاله پژوهشی پرداختند از جمله ارائه این پیشنهاد به مدیریت محترم کارگروه پسا کرونا مبنی بر اینکه بهتر است فعالیتهای پژوهشی این کارگروه، کل اقشار جامعه را پوشش و مورد مطالعه قرار بدهد و فقط اکتفا به بررسی مسائل آموزشی در دوران کرونا نشود. نکته دیگر درباره اهمیت تهیه و تدوین مدل عوامل توانمندساز شاغلین در ایام کرونا این است که شناسایی عوامل توانمندساز شاغلین در محیط کار در دوران کرونا با هدف تحقق شعار ملی سال ۱۳۹۹ از سوی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مطابقت دارد. همچنین به اهمیت بررسی این موضوع در مشاغل پر استرس از قبیل پرستاری، آتش نشانی و ... نیز اشاره شد.

سومین گزارش درباره مقاله ای با عنوان "بررسی نقش سلامت معنوی بر تاب آوری، کیفیت روابط و همدردی زندگی افراد در برخورد با شرایط فشار ناشی از بیماری" توسط **خانم دکتر قلمی** ارائه شد. در این پژوهش مطرح شده است خانواده های درگیر با کرونا ویروس یکی از مهم ترین گروه هایی هستند که با توجه به پیامدهای

در شروع جلسه ابتدا جناب آقای دکتر کامران **شیوندی**، ریاست محترم کارگروه ملی مسئله محور آسیب های پسا کرونا مطالبی را درباره کرونا ویروس بیان فرمودند که به شرح زیر است:

ایشان در آغاز فرمایشات خود، اعلام فرمودند که در طی چند روز اخیر، خبرهای جدید از مراکز کنترل بیماری های اپیدمی در سراسر دنیا منتشر شده که کار را سخت تر کرده است. **این ویروس از طریق جهش، ویروس جدیدی را بجز کرونا ویروس اما از این خانواده تولید کرده است** که باعث دشواری کار متخصصین اپیدمیولوژی شده است. همچنین با توجه به تغییرات سریع در ژنوم این ویروس حتی اگر واکسن کرونا هم تولید شود، متأسفانه نمیتواند بازدارنده باشد.

نکته سومی که ریاست محترم کارگروه در این جلسه بیان فرمودند این مسئله بود که با توجه به پژوهش های صورت گرفته، حتی افرادی که مبتلا به کرونا ویروس شوند؛ پادتن این ویروس حداکثر بعد از گذشت ۳ ماه، مجدد در برابر ویروس ضعیف می شود و احتمال ابتلا به بیماری، بیش از ۷۰ درصد خواهد بود.

ایشان در ادامه فرمودند، ریسک انتقال ویروس از طریق سطوح و فضای باز، بسیار کم و در اماکن محصور و سر بسته و اجتماعات بسیار زیاد است و کاهش هراس مردم، زمینه ابتلای زیاد به این بیماری را موجب شده است. همین طور ۵ دقیقه صحبت در محیط بسته و بدون ماسک، هزار ذره ویروس را در هوا منتشر می کند و سرفه کردن، میلیون ها ویروس را از مجاری تنفسی به بیرون انتقال می دهد و ما می توانیم میزان احتمال آلودگی قطعی را از طریق مدت زمان قرار گرفتن در محیط بسته و تعداد ذرات ویروس در محیط بدست بیاوریم و امکان انتقال ویروس در محیط های کاری حتی در اتاق هایی که ۲ نفر هستند، بسیار زیاد است.

سپس ایشان راهکارهایی را برای پیشگیری از ابتلا به این بیماری ارائه فرمودند که عبارتند از:

- رعایت فاصله حداقل ۲ متر (۱۸۰ سانتی متر) بین دو نفر؛
- عدم صحبت کردن بیش از مدت زمان ۲ الی ۳ دقیقه با دوستان؛
پس از اتمام فرمایشات دکتر شیوندی، جناب آقای **دکتر فاضلی** در رابطه با موضوع "قرنطینه و قطع روابط اجتماعی خانواده ها و تاثیر آن بر اختلافات خانوادگی" مطالبی را بیان فرمودند از جمله اینکه خانواده مانند دژی مستحکم است که مسائل و مشکلات اعضای خود را مرتفع نموده و از آنان حفاظت و حراست می کند

۱۳۹۹
شماره ۱۶

گزارش کارگروه ملی آسیب شناسی پسا کرونا

۱۸

خانم دکتر سیدی نیز گزارش مقاله "بررسی تاثیر آشوب اطلاعاتی دوران کرونا بر برون دادهای اجتماعی" را ارائه فرمودند. در ارائه ایشان مطرح شد با توجه به اینکه ما، در رابطه با کرونا ویروس اطلاعات کمتری داریم و با شکاف دانش در این مورد روبرو هستیم؛ همین مسئله زمینه ای برای آشوب های اطلاعاتی را فراهم نموده است. مراکز خبری و بنگاه های فرهنگی هم گاهها باعث شدت بخشیدن به این بحران اجتماعی شده اند و خود مردم هم با اشتراک گذاشتن این اطلاعات، به آشوب های اطلاعاتی دوران کرونا دامن زده اند. در شرایط پاندمی کرونا، انتقال ارتباطات و اطلاعات از حالت سنتی به رسانه های اجتماعی مبدل شده و سیستم های آنلاین باعث آشوب بیشتر اطلاعات در دوران قرنطینه خانگی برای ۸۵ میلیون جامعه ایران شده است.

ابعاد برون دادهای روانی عبارتند از: یاس و نامیدی، پرخاشگری، بهزیستی فرد، وسواس فکری و نامیدی نسبت به آینده و عوامل اجتماعی شامل هراس اجتماعی، احساس انزوا تاریخی، بی اعتمادی به نظام و مسئولیت اجتماعی، احساس بی هویتی اجتماعی، خشونت اجتماعی و ... این روش پژوهش توصیفی و از نوع پیمایش و همبستگی است و روش نمونه گیری، خوشه ای چند مرحله ای می باشد.

گزارش جلسه هفتم

دستور کار: ادامه بررسی اجمالی مقاله های پژوهشی در حال انجام

سه شنبه ۳۱ تیر ۱۳۹۹ ساعت ۲۱:۳۰ تا ۲۳:۳۰

در ابتدای جلسه آنلاین کارگروه، مدیریت محترم کارگروه مسئله محور آسیب های پسا کرونا، جناب آقای **دکتر شیوندی**، بیان فرمودند که بخش عظیمی از کارهای پژوهشی کارگروه، انشاءالله در مرداد ماه سال جاری انجام خواهد شد. در ادامه، ایشان افزودند: «بحمدالله تمام مقدمات برای شروع کار به صورت ساختاری مهیا شده ولی فعلا افتتاحیه دبیرخانه را به دلایلی به تعویق انداختیم. اما جا دارد که از زحمات جناب آقای **دکتر واحدی** تشکر کنیم که در این زمینه همکاری زیادی با کارگروه داشتند.»

همچنین دکتر شیوندی مطرح نمودند که به امید خدا قرار است تفاهم نامه ای در حیطه مسائل فرهنگی و اجتماعی بین دانشگاه خوارزمی (خانم باقری) و دانشگاه علامه طباطبائی منعقد شود.

سپس در ادامه جلسه آقای **دکتر عبد الملکی** گزارشی اجمالی از فعالیتهای پژوهشی کمیته روان شناسی کارگروه ملی آسیب های پسا کرونا ارائه فرمودند.

پس از اتمام فرمایشات آقای دکتر عبد الملکی، **خانم دکتر نیروزاده** نیز به ارائه گزارشی از مقاله خود با عنوان "تاثیر برنامه آموزشی مبتنی بر نظریه معنادرمانی بر ترس از آینده و در خود فرورفتگی ناشی از شیوع کرونا" که با همکاری تعداد دیگری از اعضای کارگروه در حال مطالعه و بررسی است، پرداختند. دکتر نیروزاده در این زمینه توضیح دادند که علاوه بر آسیب های جسمانی، برخی از نشانه های روان شناختی مانند ترس از آینده، افسردگی و در خود فرو رفتگی هم به همراه تغییرات هیجانی به عنوان اختلالات پس از سانحه در مبتلایان و خانواده های آنان گزارش شده است که می تواند برای سلامت روان افراد مخاطره آمیز باشد. در این میان، معنادرمانی، نوعی درمان فعالانه و رهنمودی است که متوجه باری رساندن به افراد بویژه در مراحل بحرانی زندگی است و از مفروضه های معنا درمانی، تاکید آن به زندگی با معنای بی قید و شرط است که هر کسی، در هر جا و در هر زمان و در هر رویداد، می تواند از طریق یافتن، به کشف معنا دست پیدا کند.

پس از اتمام گزارش خانم دکتر نیروزاده، **خانم دکتر کشتمند** هم گزارشی از مقاله «تدوین مدل برون دادی روان شناختی دانشجویان در پاندمی کرونا» ارائه فرمودند. ایشان علت انتخاب این عنوان را چنین بیان نمودند: با توجه به این نکته که توانمندی روان شناختی، یکی از عواملی هست که می تواند تاثیر چشمگیری در پاسخ به عوامل تنش زای محیطی داشته باشد و از طرفی، پاندمی کرونا هم به صورت تنشی بود که به صورت بدون برنامه ریزی در جهان صورت گرفت؛ ضرورت پرداختن به توانمندی شناختی بیشتر از قبل مطرح شده است.

سوء این بیماری بر آن ها، باید به آنها توجه ویژه ای داشت. یکی از عوامل موثر بر بهبود بیماران مزمن، تاب آوری بیماران و تاب آوری اطرافیان و خانواده آنها در برخورد با شرایط دشوار است.

از جمله عواملی که با توجه به شیوع ویروس کرونا بسیار تحت الشعاع قرار گرفته است، کیفیت روابط اجتماعی به ویژه با توجه به محدود شدن روابط و نیز قرنطینه خانگی برای افراد بیمار و یا نزدیکیان و خانواده های آنها در شرایط فعلی است. از این رو توجه به کیفیت روابط بسیار مهم به نظر می رسد. هدفمندی و معنای زندگی یکی دیگر از عواملی است که می تواند باعث افزایش امید و خوش بینی شود و از این نظر بر بهبود بیماران موثر است و قاعدتا برای خانواده و اطرافیان بیماران نیز تاثیرگذار خواهد بود. طبق تحقیقات انجام شده افرادی که سلامت معنوی آنها در سطح بالاتری است، بهتر می توانند با شرایط دشوار و بحرانی مانند ابتلا به بیماری های مزمن سازگار شوند. سلامت معنوی دارای دو مولفه معنای ارتباط با خداوند و نیز رضایت از زندگی است. طبق تحقیقات سلامت معنوی بر کاهش اضطراب، افسردگی و افزایش امید بیماران مبتلا به بیماری های مزمن موثر است. هدف این پژوهش بررسی نقش سلامت معنوی بر تاب آوری، کیفیت روابط و هدفمندی زندگی خانواده های درگیر با کرونا ویروس در برخورد با شرایط فشار ناشی از بیماری کووید ۱۹ می باشد. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است و نمونه پژوهش با استفاده از روش تصادفی طبقه ای انتخاب می شود و پرسشنامه ها به صورت الکترونیکی تکمیل می شوند.

چهارمین گزارش مقاله با عنوان "اثربخشی مدیریت کلاس مجازی بر برون دادهای تحصیلی" توسط **خانم دکتر محمدی** ارائه شد.

ابتدا ایشان تاریخچه ای درباره تاثیر فناوری مجازی بر بهبود مسائل آموزش و پرورش بیان نمودند. در ادامه ایشان به اهمیت نقش و تاثیر معلم در رابطه با مدیریت صحیح کلاس درس و ایجاد الگوهای رفتاری مناسب و تکامل شخصیتی دانش آموزان پرداختند و از اهمیت و نقش پر رنگ معلمان در اداره کلاس درس مجازی سخن به میان آوردند و به معرفی متغیرهای پیشنهادی برای برون دادهای تاثیر روانی در این پژوهش پرداختند که عبارتند از: معنای تحصیلی، اخلاق تحصیلی، سرزندگی تحصیلی، جو کلاس، هویت علمی و ... دکتر محمدی هدف از انجام این پژوهش را معرفی یک ابزار مناسب برای انجام فعالیت های پژوهشی در زمینه موضوع یاد شده و نیز ملاکی برای ارتقای دانش آموزان دانستند.

سپس در ادامه جلسه، **خانم دکتر ابوالمعالی** در رابطه با موضوع مقاله "تبیین عوامل موثر بر حضور شناختی و حضور اجتماعی دانشجویان در آموزش آنلاین" مطالبی را بیان فرمودند. ابتدا ایشان به استناد نتایج تحقیقات پیشین در این زمینه بیان فرمودند که در گزارشی از دانشجویان برخوردار از امکانات مناسب برای کلاس های آنلاین، اعلام شده که استرس آموزش آنلاین از استرس کلاس های بیشتر هست و دانشجویان ادعا می کنند که در کلاس های عادی بیشتر می توانند استرس خود را کنترل نمایند و از حمایت دانشجویان دیگر، مدرس خود و یا بعضا از نظام آموزشی برخوردار شوند. در حالیکه کلاس های آنلاین فاقد حمایت های اجتماعی از یادگیرندگان است و نقش معلمان و راهبردها مورد استفاده آنان در این گونه کلاس ها تغییر می یابد که این مسئله مستلزم سازگاری یادگیرندگان با این تغییرات است و این مسئله می تواند سطح استرس یادگیرندگان را بالا برده و به دنبال آن می تواند سطح ایمنی بدن را تضعیف نموده و آمادگی بدن را برای ابتلا به بیماری ها بیشتر و فرد را آسیب پذیر کند. سپس در ادامه، دکتر ابوالمعالی به بیان تحقیقات انجام شده در خارج از ایران در رابطه با متغیرهای حضور شناختی و حضور اجتماعی پرداختند و یک سری پیشایندهای علی احتمالی برای حضور شناختی و حضور اجتماعی یادگیرندگان مطرح نمودند که یکی از این عوامل "بار شناختی" است که ممکن است در آموزش آنلاین، این بار شناختی افزایش بیابد. ایشان در خاتمه فرمایشات خود نیز به این نکته اشاره داشتند که آموزش ضمن خدمت برای معلمان با استفاده از این پژوهش می تواند محتوای مناسبی را در اختیار آنان قرار دهد و به افزایش بازده یادگیری یادگیرندگان کمک کند و یادگیرندگان هم استرس کمتری را در آموزش آنلاین تجربه خواهند کرد.

گزارش جلسه هشتم

سخنران و مهمانان ویژه:

۱. جناب آقای مهندس عبدالحمید از دانشگاه علم و صنعت جهت ادامه گفت و گو پیرامون سامانه ساهوپ
 ۲. ارائه گزارش کمیته روانشناسی توسط جناب آقای دکتر عبدالملکی
 ۳. ارائه گزارش کمیته فرهنگی و اجتماعی توسط خانم دکتر سیدی
- زمان: سه شنبه ۷ مردادماه؛ ساعت ۲۱ و ۳۰ دقیقه

در آغاز هشتمین جلسه، پس از تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید از سوی جناب آقای دکتر واحدی، جناب آقای دکتر شیوندی، مدیریت محترم کارگروه، سخنران خود را مزین به حدیثی گهربار از امام صادق (علیه السلام) نمودند که متناسب شرایط افراد در این دوران پسا کرونا است. امام صادق (علیه السلام) فرمودند یک مومن باید ۴ ویژگی داشته باشد: اول، خانه وسیع؛ دوم، مرکب خوب؛ سوم، لباس زیبا و چهارم، چراغ پر نور. شخصی پرسید یا این رسول الله ما که نداریم چه کنیم؟ حضرت فرمودند: این حدیث باطن هم دارد: منظور از خانه وسیع، صبر است که بیانگر روح بزرگ است و هرکسی که صبر داشته باشد؛ خداوند متعال به او قوت روح عطا می کند. مرکب خوب، عقل انسان است که باعث سعادت مندی انسان می شود. لباس زیبا، حیا است. چراغ پر نور، علم است که ثمره آن بندگی در محضر باری تعالی باشد. در حقیقت این موارد، زمینه های ایجاد سلامت روان افراد هستند که اگر این ۴ ویژگی در فردی باشد، قطعاً «رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً» برای آن فرد به منصفه ظهور خواهد رسید و ما هم باید دعا کنیم تا از این ۴ ویژگی خوب بهره مند شویم. ایشان در ادامه، ضمن اشاره به نشست خود با جانشین محترم بسیج اساتید کشور و بیان دغدغه های پژوهشگران و اساتید فعال در کارگروه، اعلام داشتند که ویژه نامه ای در فصلنامه علمی - پژوهشی مختص بسیج اساتید کشور به چاپ مقالات پژوهشگران این کارگروه اختصاص یافته است که علاوه بر ۵ نشریه علمی - پژوهشی ای می باشد که در گذشته به اطلاع رسانیده شده است.

دکتر شیوندی، عضو هیئت علمی گروه روان شناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی مطرح نمودند که معاونت فرهنگی و اجتماعی ناجا، فضای رسانه ای و روزانه اطلاعات و اخبار را به صورت تحلیلی از سراسر دنیا در مورد ویروس کرونا رصد می کنند که گزارش آن به صورت روزانه به کارگروه ارسال می شود و تعدادی از گراف ابرهای پر کاربرد را نام بردند که در رسانه های داخلی، به موضوعات کرونا می پردازند و مهم ترین موضوعی که در هشتک ها درباره کرونا مورد توجه قرار گرفته را طبق بررسی ها، بحث عزاداری های ماه محرم دانستند که بسیار حائز اهمیت است.

سپس جناب آقای مهندس عبدالحمید از دانشگاه علم و صنعت، توضیحاتی راجع به سامانه "سahوپ" بیان نمودند. از جمله اینکه این سامانه بر اساس متغیرهای داده شده و مدل سازی انجام شده و نیز بر اساس مدل توسعه یافته بیماری های همه گیر طراحی شده که شبیه سازی شرایط واقعی دوران شیوع کرونا را فراهم می کند و باعث می شود مداخلات بهتری درباره کرونا و ویروس صورت بگیرد. ایشان از سه نوع سیاست توسط مداخله گران نام بردند که عبارتند از:

- * سیاست قرنطینه عمومی،
- * سیاست تغییر و اصلاح رفتار مانند استفاده از تبلیغات و رسانه که به شدت در نرخ ابتلا و مرگ و میر موثر است و
- * سیاست قرنطینه هوشمند.

در ادامه جلسه، پرسش و پاسخ و تبادل اطلاعات میان جناب آقای مهندس عبدالحمید و برخی از اساتید محترم حاضر در کارگروه صورت گرفت. پس از اتمام بیانات جناب مهندس عبدالحمید، جناب آقای دکتر عبدالملکی، گزارشی از اهم فعالیت های پژوهشی در حال انجام کمیته روانشناسی کارگروه ارائه نمودند.

نمایی از سامانه ساهوپ

نهمین جلسه آنلاین کارگروه ملی آسیب شناسی
پسا کرونا طبق روال هفته های گذشته برگزار
می‌گردد. لذا خواهشمند است که در زمان
مقرر حضور بهم رسانید.

سه شنبه ۱۴ مرداد ماه
ساعت ۲۱ و ۳۰ دقیقه

سخنران و دستنور کار جلسه:

۱. جناب آقای دکتر فتحی آشتیانی از دانشگاه باقیه الله (عج) با موضوع آسیب شناسی روانی در پاندمی کرونا و ویروس
۲. تحلیل محتوای رسانه ای در خصوص مسائل کرونا و ویروس و نقش محرم سیدوسالار شهدا بصورت بارش مغزی
۳. ارائه آقای پور حامدی از تهیه کنندگان برجسته تلویزیونی در خصوص همکاری تولید محتوای چند رسانه ای برای اقشار مختلف جامعه

مکان: صفحه وبینار به آدرس زیر (آدرس جدید) ↓

<http://atu-meet.iranlms.org/public>

گزارش جلسه نهم

جامعه ما هنوز به این باور نرسیده که علیرغم همه تلاش‌های کادر پزشکی و ستاد ملی مبارزه با کرونا که انجام می‌شود، بار بیماری و هزینه‌ای که ابتلا به این بیماری نه تنها به خانواده فرد بلکه به جامعه تحمیل می‌کند، چقدر زیاد و سنگین است. وی با ارائه یک برآورد مختصر، بیان نمود فردی که مبتلا به این ویروس می‌شود، در همان دوران ابتلا به بیماری، حدود یک صد میلیون تومان هزینه به جامعه تحمیل می‌کند که در این برآورد مختصر، خیلی از تبعات و مسائل دیگر از قبیل از کار افتادگی شخص و میزان آسیب‌های وارده به دیگر اعضای خانواده، لحاظ نشده است و این یکی از موضوعاتی است که در جامعه کمتر به آن پرداخته شده است.

ایشان در ادامه، به ذکر جنبه‌های مثبت و منفی پیامدهای روان شناختی ناشی از شیوع ویروس کووید ۱۹- پرداختند. از جمله جنبه‌های مثبت این است که ویروس کووید ۱۹- به هیچ کس چه فقیر و چه غنی و چه مسئول و غیر مسئول رحم نمی‌کند. این امکان همه گیری کرونا و ویروس برای همه افراد، زمینه‌ای را فراهم نموده که انسان متوجه غرور خود بشود و آن را کنار بگذارد. چون هیچ کس از این بیماری مصون و در امان نیست.

دکتر فتحی در ادامه افزود، سلامتی همانند تاجی هست که بالای سر هر انسانی هست اما فقط بیماران، جای خالی آن تاج را درک می‌کنند. احساس ترس، خشم، ناامیدی، انکار، سوگ ابراز نشده، سرزنش خود، احساس تنهایی و انزوا، کرحتی، کاهش تمرکز و انگیزه، اختلال در خواب و اشتها، گوش به زنگی مصادیقی از این قبیل هم از تبعات کوتاه مدتی هست که ممکن است افراد جامعه تجربه کنند اما در دراز مدت ممکن است افراد دچار ترس مرضی، اختلال استرس پس از ضربه بشوند و با علائم بیماری‌های روان تنی را از خود نشان بدهند.

در کودکان هم این پیامدها متفاوت است. چون آنها درکی از شرایط ندارند و در این دوران تحمل شان برای این موضوع که باید در خانه بمانند؛ اندک است و این موضوع می‌تواند سبب رفتارهای ناخوشایندی از قبیل بی قراری، بهانه گیری و لجبازی در کودکان شود. همچنین در این دوران باید مراقب اختلال‌های عادت‌ی کودکان از قبیل ناخن جویدن، انگشت مکیدن، شب‌اداری و ... بود.

همچنین در این جلسه پیرامون **برگزاری مراسم عزاداری دهه اول محرم** اظهار داشتند می‌توان با در نظر گرفتن شرایط موجود، عزاداری سید و سالار شهیدان، امام حسین (علیه السلام) را برگزار نمود؛ چراکه عزاداری حضرت سیدالشهداء جزء شاعر دینی ما محسوب می‌شود و به گفته امام خمینی (ره) "این محرم و صفر است که اسلام را نگه داشته است." بنابراین برگزاری این مراسم از اهمیت بسزایی برخوردار است اما با توجه به شرایط فعلی، ما باید فاصله گذاری فیزیکی را داشته باشیم و رعایت پروتکل‌های بهداشتی و گذردایی و ضد عفونی کردن محیط و برگزاری مراسم با تعداد محدود و پخش مراسم‌های عزاداری از طریق فضای مجازی و رسانه‌های پیشنهاد می‌شود به گونه‌ای که فضای جامعه در محرم امسال، فضای سوگواری باشد و ما باید امسال سوگواری را با شیوه‌ای دیگر و با علائم و پرچم‌ها به نمایش بگذاریم.

نهمین جلسه آنلاین کارگروه با تلاوت آیاتی از قرآن کریم آغاز شد. سپس جناب آقای **دکتر فتحی آشتیانی**، عضو محترم هیئت علمی دانشگاه باقیه الله (عج) پیرامون موضوع آسیب شناسی روانی در پاندمی کرونا مطرح نمودند.

دکتر فتحی آشتیانی، در ابتدای سخنان خود اظهار داشتند واقعیت موجود این است که ما با یک ترس، اضطراب، تشویش و نگرانی در برخورد با ویروس کرونا روبه رو هستیم که در وهله اول می‌توان گفت این واکنش طبیعی است. چرا که علیرغم این که بیش از ۶ ماه از گذشت عمر شیوع این ویروس گذشته اما ما متأسفانه شناخت کاملی از این ویروس نداریم. علائم و نشانه‌های این ویروس را نمی‌شناسیم چون کرونا ویروس به صورت مرتب، رنگ عوض می‌کند و علائم مختلفی را از خود نشان می‌دهد.

همچنین روش درمان مشخصی برای آن وجود ندارد و همین طور پیامدهای در مان، هنوز مشخص نیست. از دید روان شناختی هم وقتی ما با ابهام روبه رو شویم؛ احساس ترس در ما بوجود می‌آید.

عضو هیئت علمی دانشگاه باقیه الله (عج)، با تشبیه آمار وضعیت جان باختگان و افراد مبتلا به ویروس کووید ۱۹ در ایران به یک کوه یخی یا یک هرم، این گونه توضیح داد که تعداد فوت شدگان بر اثر ابتلا به کرونا و ویروس، در نوک قله کوه قرار می‌گیرند. در سطح پایین تر، بیماری‌هایی قرار می‌گیرند که به این ویروس مبتلا شدند و مشکلات و آثار و پیامدهای جسمانی بروز پیدا می‌کنند و در سطحی پایین تر که در قاعده این کوه یخ یا هرم قرار دارد؛ مشکلات و آسیب‌های روان شناختی مطرح می‌شود که به مراتب هم میزان آنها از مشکلات جسمانی بیشتر خواهد بود و همچنین پیامدهای روان شناختی آن، افزون تر است که می‌تواند در دراز مدت علاوه بر افراد مبتلا به این بیماری بلکه اطرافیان، خانواده و ... را تحت تاثیر قرار بدهد.

دکتر فتحی بیان کردند متأسفانه آن چیزی که در این زمینه، در جامعه ما کمتر به آن پرداخته شده و می‌شود؛ بررسی پیامدهای روانی ناشی از شیوع ویروس کووید ۱۹- است که حتی ستاد ملی مبارزه با کرونا، علیرغم تمام تلاش‌ها و زحمات خود، کمتر به جنبه‌های روان شناختی این موضوع توجه کرده و می‌کند. از طرفی دیگر، آن اضطراب و نگرانی که در ماه‌های اول شیوع این بیماری در بین مردم و جامعه ما حاکم بود؛ کم‌رنگ شده و اگر افراد دغدغه ابتلا به بیماری را نداشته باشند، این موضوع می‌تواند در سطح جامعه مشکل ساز باشد. چراکه در بحث اضطراب، باید یک منحنی "U" شکل را در نظر گرفت که در هنگام اضطراب اولیه که فرد به آن دچار می‌شود، به صورت صعودی پیش می‌رود که این حالت، نه تنها بد نیست بلکه می‌تواند باعث هشیاری، آگاهی، برنامه ریزی دقیق، دقت بیشتر و انجام فعالیت‌هایی شود که شانس ابتلا به بیماری را کاهش می‌دهد. اما به نظر می‌رسد

یازدهمین جلسه آنلاین کارگروه ملی آسیب های پسا کرونا

سخنران ویژه جلسه سه شنبه ۱۱ شهریور ساعت ۲۰ و ۳۰ دقیقه
دکتر ابن الدین جانشین بسیج اساتید کشور

موضوع دوم: هم اندیشی درباره ورود دانش آموزان و دانشجویان جدیدالورود به مدارس و دانشگاه ها
مداخلات آموزشی، هیجانی و انگیزشی

موضوع سوم
گزارش پیشرفت کار اساتید محترم

باید این کار هشیارانه، آگاهانه و داوطلبانه انجام شود و ما دنبال این مسئله هستیم که سیاست های راهبردی را برای حل مسئله کرونا پیدا کنیم. به همین دلیل کانون های دانشجویی ما باید در تمام دانشگاه ها کار مشابهی همانند فعالیتهایی که در این کارگروه در حال انجام است برای برطرف کردن و به حداقل رساندن آسیب های پسا کرونا داشته باشند. در ادامه دکتر شیوندی، با بیان اینکه در حال حاضر فعالیت های این کارگروه ملی با همکاری اساتید در ۱۵ استان و ۲۳ دانشکده در حال انجام است؛ و انشاءالله اثربخشی اجتماعی این مجموعه به فضل الهی و کمک های خالصانه ای که در پیشبرد اهداف کارگروه محقق خواهد شد، پیرو تمهیدات انجام شده در آینده نزدیک در سراسر کشور، فعالیت های این کارگروه را ترویج می دهیم و اتصال بین دانشگاه و جامعه را برقرار خواهیم کرد.

همچنین در ادامه، جناب آقای دکتر ابن الدین؛ ضمن ارائه پیشنهاداتی در راستای ارتقای فعالیت های کارگروه، بیان نمودند که هیچ فردی به اندازه یک استاد بسیجی نمی تواند زبان گویای مردم باشد و نیازهای مردم را به زبان علم به حاکمان جامعه انتقال بدهد. به همین دلیل ایشان بخشی از رسالت اساتید بسیجی را، گروه های واسط، پایش و مطالبه گری و گفتمان سازی اساتید در جامعه دانستند.

در ادامه جلسه، درباره ورود دانش آموزان و دانشجویان نوورود به مدارس و دانشگاه ها، مداخلات آموزشی، هیجانی و انگیزشی، راهکارهایی تخصصی از سوی اساتید حاضر در جلسه آنلاین صورت پذیرفت که انشاءالله پس از جمع بندی نهایی توسط منشی گروه های مختلف در کارگروه و در قالب یک بسته آموزشی، ارائه خواهد شد.

سه شنبه ۱۸ شهریور ساعت ۲۰:۳۰ گزارش جلسه دوازدهم

روند بازگشایی مدارس و پاندمی کروناویروس

در آغاز دوازدهمین جلسه، پس از تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید، مدیریت محترم کارگروه ملی آسیب شناسی پسا کرونا، دستور جلسه را با موضوع "بازگشایی مدارس در شرایط پاندمی کرونا" مطرح نمودند. دکتر شیوندی ضمن اشاره به شرایط خاصی که در کشور به دلیل شیوع پاندمی کرونا ایجاد شده است، بیان کردند که ما هم اکنون در اوج قله دوم کرونا، با شروع موج سوم شیوع این ویروس منحوس مواجه شده ایم. ایشان در سخنان آغازین خود، جهش زنی بسیار پیچیده این ویروس را موجب سردرگمی برای پژوهشگران عرصه پزشکی و سیاستمداران در سراسر کشور دانستند و بنابر گزارشی، اعلام کردند از ابتدای شیوع ویروس کرونا در ایران، متأسفانه بیش از سی هزار کودک و نوجوان مشکوک به کرونا در بیمارستان ها بستری شدند و از این بین، ۴۲۷۶ نفر از این کودکان و نوجوانان با تشخیص قطعی بستری شدند که به تفکیک استان مشخص شده است و تاکنون، دویست و چهل و هشت کودک

سه شنبه
۲۱ مرداد
ساعت
۲۱:۳۰

گزارش جلسه دهم

دهمین جلسه آنلاین کارگروه با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید آغاز شد.

در ابتدای جلسه **دکتر شیوندی** در ارتباط با موضوعات از جمله: ۱. ارائه فرم ویژه کارگاه های تخصصی پیشنهادی ویژه اعضای هیات علمی دانشگاه ها

۲. پیشنهاد وزارت علوم در خصوص برگزاری کارگاه ویژه با موضوعات ۵گانه بخصوص مدیریت پیامدهای پسا کرونا به لحاظ روانشناختی و جامعه شناسی برای اساتید دانشگاه های سراسر کشور و دانشجویان و خانواده ها، کارگاه ها ویژه تدریس آنلاین و مجازی

۳. طرح تهیه کنندگان صدا و سیما جمهوری اسلامی جهت همکاری اساتید محترم دانشگاه ها در خصوص ارائه موضوعات پیشنهادی خود جهت تهیه کلیپ ها و تیزهای آموزشی

۴. برگزاری آیین محرم یا شعار هر خانه یک حسینیه
۵. توافق نامه میان دانشگاه علامه طباطبایی و دانشگاه خوارزمی مطالبی فرمودند. همچنین پیشنهاد بستن توافق نامه ها با سایر دانشگاه ها را مطرح نمودند.

در ادامه **خانم دکتر سیدی**، دبیر کمیته اجتماعی فرهنگی کارگروه، در زمینه ی پژوهش ها، مقالات و کتاب ها مرتبط با کارگروه اجتماعی فرهنگی گزارشی ارائه کردند. همچنین به افزایش همکاری ها میان دانشگاه های کشور در قالب فعالیت های کارگروه اشاره داشتند.

دکتر عبدالملکی راهکارهایی در زمینه افزایش سازگاری گروه های سنی مختلف از طریق تالیف کتب مختلف ارائه کردند.

در ادامه ایشان به این نکته اشاره کردند که برای این کار می توان از فعالیت های گروهی و راهنمائی آموزشی مهارت های ارتباطی در دوران کرونا برای گروه های مختلف از جمله دانشجویان، دانش آموزان، خانواده ها و ... تدوین کرد.

در پایان دکتر شیوندی از اساتید محترم درخواست کردند تا زمان و روز پیشنهادی خود را برای برگزاری جلسات کارگروه در گروه ها اعلام کنند.

سه شنبه ۱۱ شهریور ساعت ۲۰:۳۰

گزارش جلسه یازدهم

در آغاز هشتمین جلسه، پس از تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید و قرائت دعای هفتم صحیفه سجاده، **دکتر شیوندی**، دستور جلسه را مطرح نمودند. سپس در ادامه جلسه، آقای **دکتر ابن الدین**، جانشین محترم بسیج اساتید کشور، سخنانی را مطرح نمودند که می توان به موارد زیر اشاره داشت:

شناسایی مشکلات و محدودیت های متعدد کشور در شرایط کنونی از سوی اساتید دانشگاه ها که باید با استفاده از تخصص و توانمندی خویش به میدان رفع مشکلات جامعه اسلامی گام بگذارند و رشته های علوم انسانی بویژه گرایش های روان شناسی و علوم تربیتی در این رابطه می توانند به خوبی نقش آفرینی کنند و در این میان، کاری که جناب آقای دکتر شیوندی، مبدع آن هستند؛ کاری بسیار پسندیده و موثری را در جهت رفع مشکلات فعلی جامعه انجام دادند. اما این کار نباید محدود به شهر تهران باشد و در همه دانشگاه ها و کانون های استان و شهر های مختلف کشور باید به صورت گروهی به ارائه راه حل بپرداخته شود که این راه حل ها باید با توجه به شهرهای مختلف کشور، بومی سازی شود و نیز در دانشکده ها و گروه های مختلف دانشگاهی در سطح شهرهای دیگر نیز پیرامون یافتن راه حل هایی بومی، اقداماتی صورت گیرد.

تفاوت میان فعالیتهای این کارگروه بسیجی با فعالیت های پژوهشکده های موجود دیگر در ایران این است که ما باید در مورد مسئله آسیب های پسا کرونا به صورت انقلابی، راهکارهایی کوتاه مدت و پربازده برای حل مشکلات موجود کشور پیشنهاد دهیم و همین طور

گزارش کارگروه ملی آسیب شناسی پسا کرونا
۱۳۹۹
شماره ۱۰

مقایسه‌ای تطبیقی در میان کشورهای که تجارب بازگشایی مدارس را در دوران همه گیری کرونا ویروس داشتند و نیز بررسی چگونگی رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی در مدارس کشورهای مختلف را مطرح نمودند.

همچنین **دکتر واحدی** نیز در مورد فضای مجازی و تکنولوژی آموزشی هم به بیان پیشنهادهای پرداختند.

دکتر سید هادی مرعائی، مهمان ویژه این جلسه کارگروه که عضو هیات علمی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی و مدیر دانشگاه پژوهی و دانش افزایی و نیز عهده دار طراحی و برنامه ریزی برگزاری کارگاه‌های این کارگروه در سراسر کشور هستند، مطالبی را در این زمینه بیان داشتند و در خاتمه این جلسه نیز برخی از اساتید حاضر در این جلسه آنلاین، پیشنهادهای راهبردی و ارزنده خود را پیرامون موضوع یاد شده مطرح ساختند.

تا رده سنی پانزده سالگی بر اثر ابتلا به کرونا جان باختند و بیشترین فراوانی کودکان فوت شده بین سنین تولد تا سه سالگی هست، بیشترین فراوانی فوت شدگان از سنین دوازده تا هجده سالگی است و کمترین سن افراد فوت شده از سن چهار سالگی تا تقریباً دوازده سالگی است.

در بخشی دیگر، استاد گروه روان‌شناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی با بیان گزارشی از عملکرد اخیر کشور فرانسه پیرامون بازگشایی مدارس در تاریخ اول سپتامبر مصادف با یازدهم شهریور ماه سال جاری و اقدامات انجام شده در زمینه پیمایش و بررسی مدارس و وضعیت بهداشت و سلامتی کودکان، با بهره گرفتن از نتیجه این تحقیق مطرح کردند که قدرت انتقال دهندگی ویروس کرونا از طریق کودکان به مراتب بیشتر از آن چیزی است که ما تصور می‌کنیم.

دکتر شیوندی، با بیان این مطلب که در حال حاضر به دلیل بازگشایی مدارس در شرایط کرونایی، یک نگرانی و ترس مفرط در میان خانواده‌های دارای فرزند یا فرزندان در سنین مدرسه شکل گرفته، ابراز داشتند از آنجا که رشد شناختی در کودکان سال‌های آغازین مدرسه، هنوز به خوبی شکل نگرفته، لذا نمی‌توانند خود مراقبتی داشته باشند و نیز با پیشینه عدم توجه و آموزش مناسب این قبیل مهارت‌ها در شرایط پیش از بروز بحران کرونا به کودکان، باید بگوییم که متأسفانه آن‌ها این مهارت‌ها را به خوبی کسب نکرده‌اند و از همین رو، احتمال بروز خطر برای این کودکان زیاد است.

همچنین باید به این نکته توجه داشت که میزان درک اجتماعی کودکان در حد دوالی سه نفر می‌باشد و وقتی تعداد کودکان به ده نفر می‌رسد، دیگر آن پروتکل‌های بهداشتی از سوی کودکان رعایت نخواهد شد.

دکتر شیوندی در ادامه با بیان دشوار بودن تصمیم‌گیری در شرایط فعلی برای مدارس کشور، علت این دشواری را این گونه شرح دادند که از یک سو برخی از اهداف آموزش و پرورش مثلاً تمام اهداف حوزه دانشی در پایه اول ابتدایی فقط با حضور فیزیکی دانش‌آموزان محقق می‌شود و اگر این زمینه فراهم نشود، ممکن است یک بستر افت تحصیلی عمیق برای دانش‌آموزان بوجود بیاید و از سوی دیگر بحث حفظ جان و سلامتی دانش‌آموزان در این شرایط مطرح است.

در ادامه جلسه، گزارشی از دیگر جلسات مطرح شده با موضوع بازگشایی مدارس در کشور از سوی دکتر معتمدی، ارائه شد.

دکتر خدیجه ابوالمعالی نیز یکی دیگر از سخنرانان دوازدهمین جلسه آنلاین کارگروه با موضوع هم‌اندیشی درباره بازگشایی مدارس کشور در شرایط کرونایی بودند که در ابتدای سخنان خود، ضمن بیان این مطلب که در حال حاضر یکی از چالش‌هایی نگران‌کننده خانواده‌ها، سیاست‌گذاران و حتی دانش‌آموزان، بازگشایی مدارس در شرایط همه‌گیری بیماری است، به وجود چنین اتفاق مشابهی در هنگام شیوع بیماری ابولا که تا مدتی، سبب تعطیلی مدارس در برخی از کشورها شده بود، اشاره داشته و عنوان کردند به دلیل تعطیلی مدارس به دنبال شیوع بیماری ابولا، رئیس بخش آموزش یونیسیف ابراز کرد که هر قدر دوره جدایی کودکان از مدارس بیشتر شود، احتمال بازگشت آنها به مدارس کمتر است و در نتیجه روش‌های جایگزینی برای حضور مداوم دانش‌آموزان در مدارس تدارک دیده شد. لذا در شرایط امروزی هم باید چنین اتفاقی به وقوع بپیوندد که این امر هم نیاز به تدارک یک سازوکار خاص دارد. رئیس محترم دانشکده روان‌شناسی و علوم اجتماعی دانشگاه آزاد رودهن در ادامه، تعدادی از سیاست‌های یونیسیف برای بازگشایی مدارس را مطرح نمودند که عبارت بود از:

*** اتخاذ سیاست‌ها و خط‌مشی‌های مشخص که مسئولین باید در این زمینه داشته باشند؛**

- * مسائل مالی؛
- * اقدامات ایمن‌سازی مدارس؛
- * یادگیری در یک محیط امن؛
- * ارائه خدمات به افراد محروم و

* در نظر گرفتن بهزیستی تمام افراد مشغول در عرصه آموزش و پرورش اعم از دانش‌آموزان، معلمان و والدین دانش‌آموزان.

ایشان با اذعان بر این نکته که هیچ جایگزینی برای آموزش حضوری دانش‌آموزان وجود ندارد، بیان کرد ارتباط متقابل بین معلم و دانش‌آموزان و دانش‌آموزان با یکدیگر، زمینه رشد اجتماعی یادگیرندگان را فراهم می‌کند و تعطیلی طولانی مدت مدارس نه تنها در فرآیند آموزش دانش‌آموزان بلکه در زمینه رشد اجتماعی آنان نیز مشکلاتی را موجب می‌شود.

دکتر ابوالمعالی در ادامه صحبت‌های خود، بدین منظور پیشنهادهای ارزشمندی را مطرح نمودند که به همراه راهکارهای دیگر اساتید حاضر در جلسه به زودی از سوی کارگروه منتشر و اطلاع‌رسانی خواهد شد. در ادامه جلسه نیز آقای **دکتر سعید عبدالملکی**، نتیجه مطالعه

سیزدهمین جلسه آنلاین کارگروه ملی آسیب‌شناسی پسا کرونا

سخنران ویژه جلسه، دکتر فاتیما استادیار دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده علوم اجتماعی

سه شنبه ۲۵ شهریور ۹۹
ساعت ۱۰:۳۰
آدرس: صفحه وبسایت آدرس:
<http://atu-meet.iranims.org/public>

گزارش سیزدهمین کارگروه ملی آسیب‌شناسی پسا کرونا در تاریخ ۱۳۹۹/۰۶/۲۵ در آغاز جلسه، طبق روال همیشگی، جلسه کارگروه مزین به تلاوت کلام وحی از سوی دکتر واحدی گردید. سپس **دکتر شیوندی**، مدیریت کارگروه آسیب‌شناسی پسا کرونا مطرح کرد با توجه به شرایطی که در کشور حکمفرما شده، متأسفانه کشورهای غربی، حاشیه خلیج فارس و برخی کشورهای عربی، بیش از هر زمان دیگری از تبادل خدمات پزشکی و پیرایشگی و نیز از همکاری لازم با کشور ما خودداری می‌کنند درحالیکه همه کشورها از سوی سازمان بهداشت جهانی مکلف هستند که در قبال کشورهای دیگر مسئولیت‌پذیر بوده و بخصوص در این شرایط، یاریگر کشورهای دیگر باشند.

دکتر شیوندی با اشاره به این مطلب که ما امروزه در کشور شاهد مشاهده نگرانی‌های والدین برای ورود فرزندان‌شان به مدارس هستیم، اظهار داشت طبق گزارش رفتارشناسی که از کرونا ویروس اعلام شده، دوره نقاهت در کودکان بین ۷ الی ۸ هفته است و نیز با توجه به بازگشایی مدارس در ماه شهریور، ما باید یک گزارش میدانی از مدارس در اواخر مهر ماه تهیه نماییم تا این رفتارشناسی ویروس کرونا به خوبی شناخته شود و لازم هست نتایج این گزارش به مسئولین محترم گوشزد شود تا با اتخاذ تدابیری ویژه، مانع این هم‌افزایی‌ها شوند و در این مسئله ما باید به اقلیم آب و هوایی ایران هم توجه داشته باشیم.

وی در ضمن تأکید بر این نکته که به منظور جلوگیری از ابتلای افراد به این ویروس، هیچ اقدامی به اندازه آموزش مهارت‌هایی که باید در این شرایط برای افراد در رده‌های سنی مختلف ارائه شود، موثر نیست؛ از فعالیت‌های برخی اساتید و اعضای کارگروه که پیرامون موضوع ویروس کرونا، کتاب‌هایی مفید و کاربردی را ترجمه نمودند، تشکر کرد و از آماده چاپ بودن سه کتاب ترجمه شده در این زمینه خبر داد.

سپس سخنران ویژه سیزدهمین جلسه کارگروه، **دکتر فاتیما**، استادیار دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی در زمینه آسیب‌شناسی حفظ و تداوم روابط اجتماعی مومنانه، مطالب

ارزنده ای را مطرح کرد. دکتر فاتحی گسترش شیوع ویروس کرونا در ایران را نوعی غافلگیری اجتماعی در سطحی وسیع دانست بگونه ای که ما تاکنون در قرن بیست و یکم، با چنین تجربه مشابهی مواجه نشده بودیم و شیوع ویروس کووید ۱۹، یک وضعیت منحصر به فردی را در کشور برای ما رقم زد که در همه عرصه های کشور و فعالیت های افراد تاثیر گذاشت و در این میان، ما شاهد طیف وسیع رفتارهای متفاوتی از رفتارهای افراطی فردگرایانه گرفته تا رفتارهای ایثارگرایانه بودیم و با قرار گرفتن در شرایط کنونی، می توانیم بگوییم بحث رفتارهای اجتماعی از اهمیت بسزایی برخوردار است.

وی در بخشی از سخنان خود، عامل پیروزی و غلبه یافتن انسان ها بر این ویروس منحوس را، روابط اجتماعی محکم، اصیل و برخاسته از فرهنگ اسلامی و ایرانی ما دانست و ابراز کرد متأسفانه در برخی از جوامع، ما شاهد فردگرایی افراطی هستیم گویی هر فردی در لاک زندگی خود فرو رفته است.

استادیار دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی در ادامه صحبت های خود توصیه کرد علیرغم اینکه در این دوران، فاصله فیزیکی در بین افراد در خانواده ها و نیز در جوامع افزایش پیدا کرده، اما باید فاصله اجتماعی در خانواده ها کاهش یابد.

دکتر فاتحی به بیان تعدادی از آسیب های دوران کرونا و پساکرونا از منظر جامعه شناسی پرداخت که می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- * کاهش اعتماد اجتماعی و اعتماد بین فردی
- * گردش بی رویه اطلاعات و اختصاص دادن زمان بسیار زیاد برای پیگیری اخبار کرونا به جای گردش منطقی اطلاعات
- * کم رنگ شدن مسئولیت های اجتماعی
- * تنبلی اجتماعی
- * افزایش سرعت رفتارهای گروه های مرجع در این بحران
- * تغییر شکل یافتن هنجارها، ارزش ها و سبک زندگی افراد از لحاظ فرهنگی

دکتر مرادزاده سپس به بررسی ۱۱ نظریه مطرح در حوزه جنگ نرم (از قبیل امپریالیسم فرهنگی، جهانی سازی، قدرت نرم، جنگ سرد، برخورد تمدن ها و...) پرداختند. سپس ۴ مرحله جنگ نرم را بیان نمودند که عبارت بود از: استحاله فرهنگی، استحاله سیاسی، نافرمانی مدنی و در نهایت فروپاشی نظام سیاسی یک کشور.

تبیین ویژگی های جنگ نرم، از دیگر موضوعات مطرح شده بود. این ویژگی ها عبارتند از: کم هزینه بودن در عین دست یافتن به بیشترین نتیجه، نامحسوس بودن، وسیع و گسترده بودن آثار و پیامدها، عمیق بودن آثار جنگ نرم، دشواری در امکان مقابله با جنگ نرم، سیر تدریجی و آرام در بروز تغییرات، تفرقه انگیز بودن، ایجاد کردن هیجان در جامعه، ایجاد تغییرات ماهوی در یک جامعه و چند سطحی و چند بعدی بودن.

معاون فرهنگی بسیج اساتید کشور، در ادامه به هدف دشمنان از جنگ نرم اشاره کردند که تغییر در باورها و ایمان افراد، تغییر در افکار، تغییر در رفتار، تغییر در ساختار سیاسی، نمادسازی و تغییر در نمادهای موجود و تنش زایی و بی ثباتی از آن جمله هستند.

دکتر مرادزاده سپس به معرفی سطوح طراحی جنگ نرم پرداختند که عبارتند از:

- * **سطح راهبردی** و نفوذ در نخبگان جامعه
- * **سطح میانی** که در تلاش برای تخریب سرمایه اجتماعی و فرهنگ عمومی است
- * **سطح تاکتیکی** که شامل نفوذ در قوای نظامی و مسلح یک کشور است
- * **سطح عمومی** که شامل مدگرایی و تغییر در سبک زندگی می شود را تشریح کردند.

عرصه های جنگ نرم در حوزه های دینی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، حقوقی و عاطفی، یکی دیگر از موضوعات مطرح شده در این جلسه بود و نیز روش های جنگ نرم دشمنان علیه ایران در دوران شیوع کرونا مطرح شد که این شیوه ها عبارت بود از:

- * روش گفتاری و شفاهی به صورت عملیات روانی، عملیات ادراکی و جنگ شناختی و تغییر افکار و باورهای عمومی جامعه رقیب،
 - * ارتباط با مردم و استفاده از دیپلماسی عمومی و نه دیپلماسی سیاسی،
 - * فریب استراتژیک و جعل اطلاعات و ارائه تحلیل های نادرست، استفاده از شبکه های اجتماعی و اینترنت برای فریب، جریان سازی و جنبش سازی های غیردینی یا جعلی،
 - * عادی سازی تفکر بیگانه و فتنه گری.
- سپس دکتر مرادزاده اصول و الزاماتی را برای مقابله با جنگ نرم مطرح نمود که شامل موارد ذیل است:
- * باورمندی برای مقابله
 - * هدفمندی برای مقابله
 - * اقدامات پیش دستانه
 - * تفکر جامع و همه جانبه برای مقابله
 - * اشراف اطلاعاتی نسبت به افکار و اعمال دشمن
 - * متناظر سازی در زمینه استفاده از ابزارها
 - * اجماع و وحدت ملی حول امنیت ملی و توجه و محافظت از سنگرهای مذهبی.

در پایان جلسه دکتر مرادزاده به این نکته مهم اشاره کردند که با وجود نیات بد دشمنان و آسیب هایی که در حوزه جنگ نرم وجود دارد، اما می توان گفت ما در این جنگ نیز مانند جنگ تحمیلی به پیروزی رسیده ایم و از نشانه های این پیروزی توسل دشمنان به اعمال تحریم های اقتصادی بر ضد ایران است، زیرا آنها با استفاده از جنگ نرم نتوانسته اند به اهداف خود برسند.

چهاردهمین جلسه آنلاین کارگروه ملی آسیب شناسی پسا کرونا

سه شنبه ۱۳۹۹ مهر
ساعت ۲۰:۳۰

#مهمان ویژه جلسه:

دکتر مرادزاده معاون فرهنگی بسیج اساتید کشور

جلسه چهاردهم با تلاوت آیاتی از قرآن کریم و دعای هفتم صحیفه سجادیه توسط دکتر شیوندی، مدیریت کارگروه و ضمن گرمای داشت فرا رسیدن هفته دفاع مقدس آغاز شد.

در ابتدای جلسه دکتر شیوندی پیشنهاد برگزاری جلسات کارگروه در ساعت ۱۹:۳۰ را با توجه به عقب کشیده شدن ساعت رسمی کشور مطرح کردند.

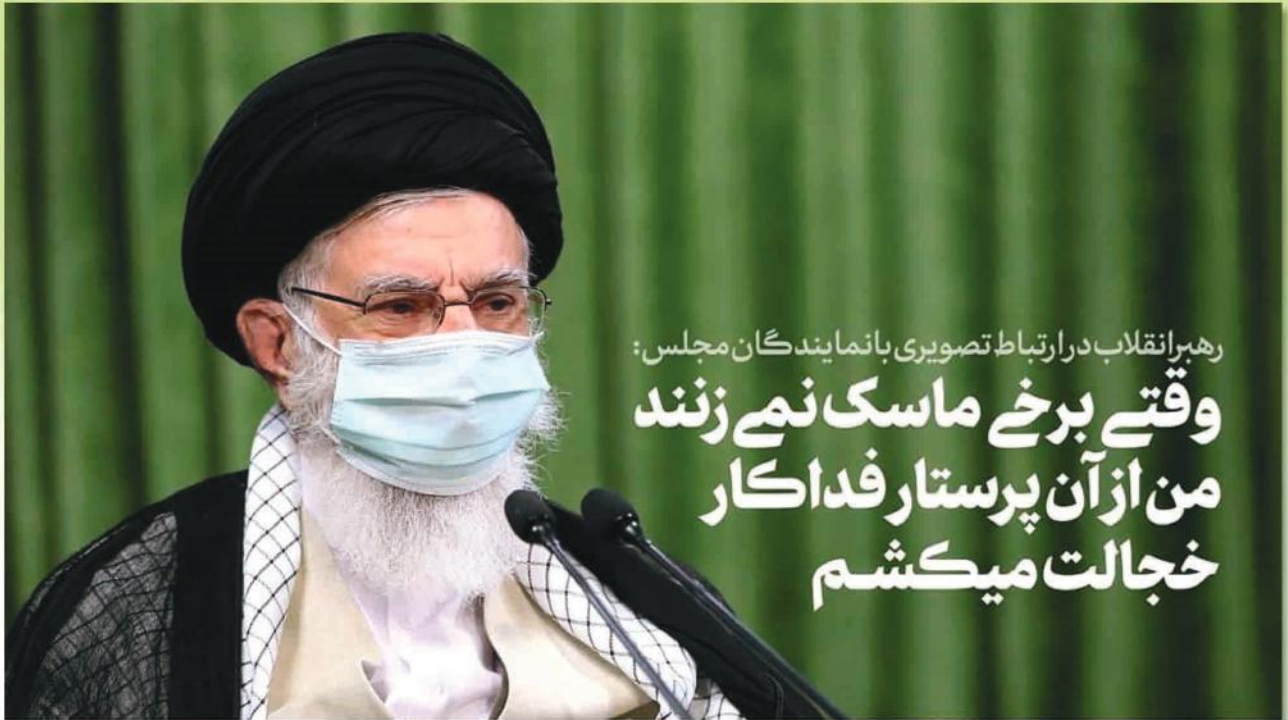
در این جلسه **دکتر مرادزاده** (معاونت محترم فرهنگی بسیج اساتید کشور) فرمایشات خود را با گرمی داشت هفته دفاع مقدس آغاز کردند. محور سخنان ایشان در این جلسه، جنگ شناختی و جنگ نرم دشمنان جمهوری اسلامی ایران بود که به ویژه بعد از دوران دفاع مقدس آغاز شده و تا به حال نیز ادامه دارد. ایشان جنگ نرم را به معنای استفاده از هر شیوه و ابزار قدرت نرم برای تغییر افکار جامعه و نظام سیاسی رقیب دانست.

مهر ۱۳۹۹
شماره ۱۰

گزارش کارگروه ملی آسیب شناسی پسا کرونا

۲۴

رهبرانقلاب در ارتباط تصویری با نمایندگان مجلس:

وقتی برخی ماسک نمی‌زنند من از آن پرستار فداکار خجالت میکشم

■ من وقتی می‌بینم بعضی‌ها همین چیز ساده، همین ماسک را نمی‌زنند، من از آن پرستار خجالت میکشم که آن جور دارند فداکاری میکنند. من خواهش میکنم همه در این زمینه فعالیت کنند بتوانیم در ظرف مدت کوتاهی این زنجیره سرایت را قطع کنیم و کشور را به ساحل نجات برسانیم.

ما ایستاده ایم

علت شلاق‌هایی که بر پیکر تائر ناپذیر جمهوراسلامی وارد می‌کنند همین است، چون ایستاده ایم ما. ایستادن امیدوارانه نه نومیدانه. بعضی‌ها می‌گویند ما تا آخرین نفس ایستادیم تا آخرین قطره خویشان را هم می‌دهیم. ما البته اگر پایش بیفتد تا آخرین قطره خون راهم می‌دهیم ولی می‌دانیم که به آخرین قطره نمی‌رسد.

امام سید علی خامنه‌ای (مدظله‌العی)

هفته‌ی دفاع مقدس گرامی باد